

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అ ర ఖు ల ను బో ధిం చు చి కి త్సా గ్రం థ ము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలకముండియు అరఖులుదీయు నుపాయము లను ఆయురఖులచే రోగసామాన్యమును, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్చినబడిన మూలక లే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించ బడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలానుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యు లకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహ కారిగనుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 3-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. ఆగ్రస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915
5. శిల్పశిల్పము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత	వత్సరము మొదటి భాగ మున వెలువడును.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాభిసం:—
12, తంబు శెట్టి వీధి, } వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి
156, బ్రాడ్వే. }
55, ఆచారప్పకొ వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వాత చందాదారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగణాలు తగ్గించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పీత్ టర్బనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారుగలవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికిరచ్చును.	రూ. 7-0-0
మైశూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని శోరిన మాదిరి పంపబడును.	
కుర్చీ ఎర్ర పట్టుగుడ్డటర్బను, మైశూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు అనేక రంగులలో చేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
మైశూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, కోహ, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో పంపబడును.	6-0-0
లలమయిన తలపాగ పెట్టె జపానురంగు చేయబడినది.	1-0-0

అర్ధరూ. పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచార్జి అడ్వాన్సుగా ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్ట్స్, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,

67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళబొట్లు, పాతవాయువుబొట్లు, రసవట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములును దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధికరించి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గమనించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఘననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శరీరవికాసానికి ఒక వనమూలిక. ఇదియు మన శూర్మి కుల అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన నలయునన్న రాత్రి పరండపోవు సమయమున పుచ్చు కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనబడును. నపుంక కత్తము పోగొట్టుటకు ఇంతకుమించినది లేదు. జన్మించి యున్నదియొకముత్యమునకు మూత్రద్వారంబులకు సంబంధించి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాఖువంటిది. రక్తమును శుద్ధపరచి నరములకు పటుత్వమును కేవలమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 24 విధములగు శుభములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో శరీరవికాసానికి. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలలు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

కల టిన్ను 1-కి 2-0-0; పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగబీమ,

16. కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేజీ, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

"నుతిమతియైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పలుకల కట్టు గల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణదేవరాయ లచే క్లాఫింపఁ బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ సభరించి పెద్దయత్నములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును సుభద్రావిజయ నాటకమువలె ముద్రింపఁ బడినది. ఆంధ్ర వాల్మీకి రామాయణము కృత్రిక ర్థలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను సుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు శ్రీ కాళహస్తికీర్తననవలయు గలదు.

ఒకము కాళిలో వెల 1-0-0 పూర్తికాళిలో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువానికి 1-0-0 కు 0-4-0 ల కంటకున ప్రోసీతము. వలసినవారు.

శ్రీరామజయమందిరము.

తిరువల్లిక్కేజీ, మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

నూతన రోమసంహారి.

మహారాజా సోప్.

ఈ నూతన రోమసంహారి

ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యేర్పాగ మున యుండు రోమమును చెడుపులేక శుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చులలేక యును నివర్తించును. చర్మ మయొక్క స్వభావమైన రంగులు కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి.

వెల 8 బిల్లలు పెట్ట 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖచ్చ 4 అణాలు

8-కి పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలకర్పు 0-6

వలయువారు:-ఆర్. వి. పండిట్ అండు కం

నెం 6 బందరువీధి మద్రాసు.

చిత్రలేఖ

ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన మొదటి పరిశోధక (detective) నవల. మాత్రమరములో మొదటి గ్రంథము. అతిచిత్రము! అతిమనోహరము!!

ఇందు విశ్వనాథముఁ గనబలచిన బుద్ధిచాతుర్యము, పూర్ణచంద్రుని విచిత్రచర్య, ద్యుతగృహములోనిచేష్టలు వల్ల నాతీతములు. వేయేల! ఈనవల జనుప్రచారంబొందిన ముగించువఱకు విడువనొల్లదు. మద్దలముటగట్లు ఆక్షరములతో చక్కని కాగితములమీద మిక్కిలి యందముగ ముద్రింపబడినది. కల పది అణాలు మాత్రము.

ఇంతే కాదు! మిక్కిలి తెలుగుగ్రంథములు కలవినన కంటనే వీలైన తక్కువవర్ణిధరకట్టిపంపుదుము. ఎక్కువపుస్తకములు కావలసినవారికి మంచి కమీషను ఇయ్యబడును.

వలయువారు:- మేనేజరు.

ఆంధ్రసారస్వత నికేతనము.

ఇన్నీ సెట్-రాజమహేంద్రవరం

నోటీసు.

బల్లారి సరస వివోదిని సభవారు.

1914 సం॥ నవంబరు నెల 27-వ తేదీ శుక్రవారము
రాత్రి 9½ ఘంటలకు.

ప్రహార నాటకము.

1914 సం॥ నవంబరు నెల 28-వ తేదీ శనివారము
పాఠశాలము 5 ఘంటలకు.

కృష్ణలీల యను నాటకమును.

విక్టోరియా బిల్డింగు హాలులో ప్రదర్శించెదరు.

టికెట్ల ధరలు మామూలు ప్రకారమే.

రావుబహదూర్ }
పి. హెచ్. గాడు }
చేసి డెంటు. }
బి. మాధవరావు.
జనరల్ మేనేజర్.

వాతావరణ నిర్ణయము.

1914 సం॥ నవంబరు నెల 27-వ తేదీ

ప్రదేశములు.	సగంబు 27 తేదీ, ఉదయము 5 గంటలకు ఆంధ్రదేశము వాయువీచలము	1880-81 సం॥ 24 గంటలకు అవసరము		సగంబు 28 తేదీ, ఉదయము 5 గంటలకు ఆంధ్రదేశము వాయువీచలము	
		తే॥	తే॥	తే॥	తే॥
బాపట్ల	80.086	82.480.1	...	58.59	42.58
బాపట్ల	80.043	84.064.8	...	89.48	84.00
కాకినాడ	80.007	82.064.6	...	29.95	86.55
బువ్వనూరు	80.002	85.834.2	...	29.58	87.91
గుంటూరు	...	88.462.8	...	25.92	...
మెదక్	29.970	85.257.1	...	81.26	39.23
మద్రాసు	29.962	84.970.4	...	52.05	40.24
కడప	29.963	84.870.6	...	58.48	89.88
నాగపట్టణము	29.924	84.670.5	...	89.61	87.38
కొంభా	29.869	85.474.1	...	62.17	68.80
తిరువనంతపురము	29.891	84.678.4	...	55.81	57.74
కొల్లికొండ	29.908	88.869.2	...	104.02	108.48
మంగళూరు	29.917	91.068.6	...	146.10	126.29
కొంభా	80.014	88.272.5	...	81.54	71.67
పాడూరు	80.021	81.655.2	...	41.78	80.04
అనంతపురము	...	86.860.1	...	16.70	19.33
బళ్లారి	29.986	88.260.6	...	18.97	15.32
కర్నూలు	80.029	85.155.1	...	26.08	26.04
కడప	29.992	88.761.7	...	25.84	29.65
నెండుకూరు	29.931	80.858.1	...	28.54	88.97
కొడవకూరు	22.789	88.275.4	...	59.40	49.51
ఉదయగిరి	28.012	86.588.0	...	48.91	50.11
కొంభా	29.960	86.284.5	...	18.41	19.26
కర్నూరు	29.974	85.768.4	...	82.52	89.25
నెలమ	29.968	89.065.8	...	84.90	87.66
తిరువనంతపురము	29.941	90.871.8	...	16.94	27.95
పుదుచ్చి	29.950	87.271.0	...	28.79	29.90
మధుర	29.987	89.678.0	...	28.81	80.66
తిరువత్తూరు	27.56	19.70

బంగాళా భారతముయొక్క తూర్పున కొద్దిగను, దక్షిణమున సామాన్యముగను, ద్వీపకల్పముయొక్క దక్షిణమున విశేషముగను వాయుభారము పోచుచున్నది. రాజధానియొక్క దక్షిణమున, నేడియొక్కవగ నున్నది. కొన్ని ప్రదేశములలో రాత్రిపూట నేడియొక్క 8 మెడలు 9 డిగ్రీలవరకు యెక్కువగ నుండుటచే నీమార్పుకలిగినది. దత్తమండలములు, సర్కారులు, దక్కనులలో తప్పకలిగిన అన్నిచోట్లను రాత్రిపూట నేడిసామాన్య స్థితికి పోవుచున్నది. పగటిపూటనేడియొక్క, దాదాపుగ మారలేదు. చెన్నపురి, తీర్థఘన వాయుమండల మానము విశేషముగ నున్నది. ఇక్కడనున్న దట్టముగ పట్టుచున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్నా,
వాతావరణకాశ్రమాదు.

స్థానిక వార్తలు.

వర్ష పాతము. — జనవరి 1-వ తేదీనుండి 53-13

అంగుళముల వాన కురిసెను. ఈ కాలపరిమితిలో దామాషా మిండ 40-48 అంగుళములవాన కురియు వలసియుండెను.

బలారినరస వివోదినిసభ: — ఈ సభవారీరాత్రి

9-30 గంటలకు ప్రహారనాటకమును, రేపుపాఠశాలము 5 గంటలకు కృష్ణలీలను విక్టోరియా బిల్డింగ్ హాలునందు ప్రదర్శించెదరు.

ఎస్. మూర్తి అంతుకం వెనివారిచే ప్రకటితమయిన కాపాలిడేరీమాకండినది. మామట కింపు గానున్నది. తెలుగునందు పంచాంగము, మహారాష్ట్రములు మున్నగు జ్యోతిషవిషయము లియ్యండినవి. అంగభాషయందెన్నియో వివరములు కలవు.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ. — ఎల్లండి యాది వారమునాడు కుంభకోణము వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ శ్రీపం చాపకేశకాశ్రీగారు నారాయణ మొదలవీధి 24-వ నెంబరు గృహమందు అంగుళీయ ప్రదానమును ప్రసంగించి కాలక్షే పము చేయుదురు.

వృత్తాంతములు

“నవంబరు 9 వ తేదీన శ్రీశ్రీరాజారావు చల్లమ్మ రావుబహద్రువారి వచ్చిపూర్తి యుత్సవపూర్వకముగా జరిగెను. మరునాడు విజానాదము తరువాత రెండురోజులు తిరుపతి వెంకటకవుల సండితసభ. జరిగినవిమృట ఆదిబోట్ల నారాయణదాసుగారు శ్రీమారి కథల టేపముగావించిరి. దాసుగారు కథనాలించుటకు చాలజనసంఖ్యగూడినను నిశ్చలముగా నాలించి గంతించిరి. బ్రహ్మశ్రీ తియ్యవైశ్య శూద్రా దలకుతగినంతకృత్రికముగ్గపిండివంటలతో భోజనసమపాయము గావింపబడెను. శ్రీరాజబంధువులగు శ్రీచెలికాని సూర్య రావు తమ్మరావు వల్లారావుగార్లు వచ్చినజనమును కనుపాదించిరి. శ్రీచెలికాని సూర్యరావుగారు స్వయముగా నిరుపేదల కన్నదానము గావించుటచేతను కీర్తికిపాత్రులైరి. ఒక్కొక్కేషకోదానము మాత్రము మరచిరి. స్థితికాపవర గ్రామమునుండి పూర్ణమప్పారావుగారు, వ్రాయుచున్నారు.

ఇండియనులు, పోస్టులు ఇలాకా ఉద్యోగములును: — 1898-వ. సంవత్సరమున తాము ఇండియా ప్లేటు సెక్రెటరీగ నుండినపుడు ఆర్గయిల్ ప్రభువుగారి యిలాకా యంతయు భారతీయులకనియె ప్రత్యేకముగ నిర్ణయింపబడినది నుడివిరి. ఆటు లాఘును దాదాపుగ్గడివియున్నను, నేడీ యిలాకా యందెట్టి స్థితి గనగననోచుచున్నది. పోస్టు ప్రాంచిలో అసిస్టెంటు డైరెక్టరు జెనరలు హోదాలో నొక్క ఇండియను మాత్రమే యున్నాడు; పోస్టుమేస్తరు జెనరలు హోదాలో నొక్కరుగూడ లేరు; డిజిటీ పోస్టుమేస్తరు జెనరలు హోదాలో నొక్క ఇండియను మాత్రమే గలడు; కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు సుప్రసిద్ధులైన తుదకు బాబు హేమంత్ కుమారహా, ఎం. ఏ. గాంకిగల హక్కులను ఉపేక్షించి బేకర్, గార్మిక్ గారులు ఇక్కెస్పెక్టరు జెనరలు హోదాలో ఆఫ్ఫీసుగ నేమింపబడిరి. తెలిగ్రాపు ఇలాకాలో ఆద్యంతము భారతీయేతరులకే ప్రాముఖ్య మొసగుచున్నది. (అమృత బహు పత్రికలోనుండి).

“శ్రీకన్యకాశరమేశ్వరీ హిందూహైస్కూలు ఆను పేరట నొకపాఠశాల స్థాపింపబడి దినదినాభివృద్ధిని గాంచుచున్నదను విషయము తెను తెలరకు డెలిసినదే. ఆపాఠశాల యొక్క పోషణనియత్తము ఫ్యాక్టరీలలో తయారుచేయబడు ప్రతిదీయ్యమునాకు ఒక్కరైసంగతున సొమ్ము వసూలుచేసి యెప్పుడోసొమ్ము అప్పుడు సూలుకుమిటీవారి కిచ్చుటలను కఠినప్రమాములతోడ బహుదలఅయినది. ఆపద్ధతి నవలంబించి వైసలు ప్రసిఫ్యాక్టరీలలోను, దానాధికారులకునూలుచేయుట మాత్రము జరుగుచున్నది. కాని కొందరు ఆలాగు ననూలు చేసిన సొమ్ములో కష్టనిష్ఠురములమీద స్వల్పభాగము మాత్రమిచ్చినారు. మరికొందరు ఏభాగమును స్కూలుకియ్యనే లేదు. ఈధర్మరూపమున వసూలుచేసినసొమ్మును కొందరు సమారాధనలకు భజనలకును మారికధలకును వెచ్చించుచున్నారు. మరికొందరు స్వంతములోనికి వినియోగించు చున్నారు.

“నుమారు 8000 లు ఫ్యాక్టరీలమీదనుండి నమూనా కాక లసియున్నవని వాడుక. ఈసొమ్ముతో ప్రస్తుతము స్కూలు యొక్క అవసరములు తీరిపోవును.” అనియొకరు బెజవాడ నుండి వ్రాయుచున్నారు.

ఈ నెల 21 వ తేదీ శనివారమునాడు “గురువిలాస” మందిరంబున చెన్న ప్రహారమునాడు భాజన సమాజ తృతీయ సాంవత్సరి తోత్సవము వైభవంబుతో జరుపబడియె. గా. జడ్డి, సదా శివయ్యగారి సతీమణి మొదలగు కాంతా లీలకంబులు విచ్చేసి యుండిరి. శ్రీమతి. సల్లా. సౌందర్యవల్లియమ్మ. గారి అగ్రాసనంబు నిర్ణయించిరి. దైవప్రార్థన స్వాగతపద్య పఠనము వైన విదవ శ్రీమతి. రా. కమలవల్లి తాయారమ్మ గారు గత సంవత్సర చర్యల జదివి, సమాజమునకు నిధియం దుంచబడిన 71 రూపాయలు కాక చేత రూ. 14-4-2 కల దని పత్కిరి. తదనంతరము పీఠే హోద్యములతో గానభానర్పబడియె. తదుపరి శ్రీమతి. రా. కమలవల్లి తాయారమ్మగారు శ్రీ విద్యంగూర్చి యెదుపద్యములు చదివిరి. శ్రీమతి కాంతానందమ్మగారు ఆశ్రిష్టానముం గూర్చి ప్రసంగించిరి. పదంపడి శ్రీమతి గుడియార్తం శ్రీరంగనాంచారమ్మ యను బాలికామణి శ్రీచక్రవర్తిగారి యెడల రాజభక్తింజూపు వాక్యంబుల మాణిఖాషలో జదివి యెల్లర యెల్లంబులు పల్లవింపం చేసెను. శ్రీమతి. కమలమ్మగారు భక్తినిగూర్చియు నభ్యుత్థురాలు శ్రీవిద్యావత్సలం గూర్చియు వ్యాసములు చదివిరి. సభాభ్యుత్థులకు వందనములతోడను ప్రలచందన తంబూలాయలు పంచికెట్టుటతోడను సభముగిసెను. అని కార్య దర్శిని గారగు చిలంబి త్రిపురకుందరమ్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

రాజభక్తి సభలు.

అమలాపురం మహమ్మదీయసంఘము (అంజుమాన్ ఇష్లామియా) వారీనెల 17 తేదీన మహమ్మదీయ విద్యాశాలల సబుఅసిస్టెంటు యినస్పెక్టరుగారగు శ్రీమహమ్మదు అబ్దుల్ సలాముసాహెబు బి. ఏ. గారి యాధిపత్యముక్రింద నాంగ్ల ప్రభుత్వ మెడలమకున్న యతులైత రాజభక్తి నెలడించుట కొక ప్రత్యేకసభను జరిగించి ఐరాపోఖండ మందిస్థాను జరుగుచున్న మహాసంగ్రామమునందు తురుష్క ప్రభుత్వము వారు కూడ బ్రమేయముగ గల్పించుకొని, జర్మనీవారి దుస్త్రుత్తము లకుఁజిక్కి నిరంతరము తమయెడ సానభూతిని గనఁజుచుచున్న యాంగ్లప్రభుత్వమువారివై యుద్ధమును బ్రకటించినందుకు వారిచర్యను దీవ్రముగా ఖండించుచు, అంగ్లప్రభుత్వము నందుఁ దమకున్న నిరంతర నిశ్చలరాజభక్తి నీసభవారు మన పూర్వకముగ నెలడించుచున్నారని యొకతీర్మానము ప్రతిపాదించబడి సభ్యులందఱచే నేకగ్రీనముగ నామోదింపఁబడి ప్రభుత్వమువారికి తెలుపబడెను. రాజప్రతినిధిగారును, మదరాసు గవర్నరుగారును సభవారి యతులైత రాజభక్తిని గ్లాఘించుచు ప్రత్యుత్తరము తంత్రీమూలమునఁ జెలియఁజెబిరి.

ఏనాము: — ఫ్రెంచివారికి లోబడిన యాయూరియం దు మహమ్మదీయ లొకసభగూడి ఫ్రెంచివారి కిప్పటియుద్ధమున విజయము సమకూరుటకు ప్రార్థనలు గలిపి, తుర్కీవారు జర్మనులప్రొద్బలమునకలొంగి తత్తువులతోచేరినందులకు చింతిల్లి, ఫ్రెంచిదొరతనము వారిపట్ల కమకుగల యతులైత రాజభక్తిని కృత్యపరచిరి.

“ప్రభుపాఠశాలలందు షేత్రగణితము వృద్ధిచేయుట వలన ననేక లాభము లొనఁగూడఁగలవు. ఇప్పుడు మారేజి కడ ఆసిస్టెంటు సెక్రెటరు గారగు మ. రా. శ్రీ. యం. సుందర మయ్యర్. బి. ఏ. యర్. టిగా రిద్దాని గూర్చి చాల శ్రద్ధఁజిసికొని పనిచేయుచున్నారనుట కెంతయు నీ రేంజియం పాధ్యాయులెల్లఁ గృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించ బాధ్యులు”

అని కల్లూరునుండి యొకయూపాధ్యాయుడు వ్రాయుచు షేత్రగణితముగూర్చి కొన్ని పద్యములంపియున్నాడు. వానిలో నొక్కంటు నొకభాగ మిక్రింది.
నీ. షేత్రంబులను గొల్ప చిత్తరువుల నీద్య
నెంతయు నొదవు నీ షేత్రగణిత
మిదేశ మాదేశమింతిత యని డెల్ప
నెంతయు నొదవు నీ షేత్రగణిత.
మెంతెత్తు నీ మేడ నింతచెట్టి చెప్ప
నెంతయు నొదవు నీ షేత్రగణిత
మే యూరికేగక యీ విశ్వమును జూప
నెంతయు నొదవు నీ షేత్రగణితము.

శ్రీగవర్నరుగారి పర్యటనము.

కాకినాడ.

ఆగమనము బహిరంగము.

నవంబరు 26:— శ్రీ దుదటమున 7-80 గంటలకు ప్రత్యేక ధూమకటము కాకినాడకు వచ్చును. రైలు ప్రేషనును సమీపించెను. ఆచట కలక్టరు సి. బి. ఎల్విస్, ఐ. సి. యస్. గారు స్వాగత మొసంగిరి. ఆచటనుండి శ్రీవారును ఎల్విస్ గారును విద్యుచ్ఛక్తిము సభికోహించి పురపాలక సంఘ కార్య స్థానమున కేగిరి. ఆచట శ్రీవారికా బహిరంగముని ప్రకటింప బడినది. (బహిరంగమున ప్రజలందఱును దర్శింపదగినది. గోప్య మున నిష్పిత మితివారమున దర్శనయోగ్యమైనది) రైలు ప్రేషము మొదటి కార్యస్థానమువరకును రాజమార్గమున కిరువం కలను రక్షకభటులు బారులుదీరి నిలువబడియుండిరి. రాజమార్గమున దచ్చులచ్చులతోరణ స్తంభములుకట్టబడియును. వారివైని రాజభక్తి నివేదితములును పట్టణవాంఛితార్థభోధకములును నగు స్వాగతలేఖనములు లిఖింపబడియుండెను. సభా మండప ద్వారమున గౌరవనైనికభటనిచయ మాయుధసమర్పణ మొన రించెను. ప్రాకృముద్రితరాభ్యాసక సేవాసంబంధ గాయక గణము వాద్యములను మేళవింప చేయుచుండెను. పిశాచురము రాజాగారును నాశము పద్మవాధముగారును పరిచితులుగ నొనర్పబడిరి. పిమ్మట గౌరవనైనిక భట నిచయమును పరి టించి శ్రీవారు సభామండపమువద్దకు తాసన మలంక రించిరి. సభాభవనము వివిధాలంకార విలసితులుగానుండెను. పారిశుద్ధ్య సంఘసభ్యులు జిల్లాబోర్డు సభ్యులును స్థానికులగు నధికారాధికార ముఖ్యులును సభాసభి నాసీనులై యుండిరి. వచ్చినవారిలో పోలవరము జమీందారుగారును ఎగ్జిక్యూటివు యింజనీరు కానెలుగారును జిల్లాబోర్డు యింజనీరు లాల్ వే గారును, పోర్టాఫీసరు కెప్టెను స్పీడ్ గారును సముకలక్టరు స్ట్రీవర్డుగారును ఐ. రామారావు ఐ. సి. యస్ గారును, కళా కాలా ప్రధానోపాధ్యాయులుగు రావుసాహెబు ఆర్. వెంకట రత్నము నాయుడుగారును రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డున కధ్యక్షులుగు యస్. వెంకటరత్నముగారును సముజడ్డిగారగు పి. రఘువాధరావుగారు నుండిరి.

శ్రీవారును తాసీనులైన పిమ్మట పురపాలక సంఘా క్యక్షులుగు రావుబహద్దరు కే. నూర్యనారాయణ మూర్తి నాయుడుగారు పురపాలక సంఘమువారి పక్షమునను దివాను బహద్దరు డి. కేవగిరరావుగారు జిల్లాబోర్డుల పక్షమునను స్వాగతోపన్యాసములను చదివిరి. ఆ స్వాగత పత్రములు రజితపేటికా నిక్షిప్తములై శ్రీవారికి సమర్పిత ములైనవి. పిమ్మట నాయుధయశాఖా సంఘసభ్యులందఱును శ్రీవారికి పరిచితులుగ నొనర్పబడిరి. శ్రీవారు వారలనందరిని కరస్పర్శన గౌరవమున బహుళకరించిరి.

పాలక సంఘ స్వాగతోపన్యాసము.

శ్రీవారును తాసన మధి కోహించినపిమ్మట కలక్టరు గారు పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని శ్రీవారికి పరిచితునొనరించిరి. పిమ్మట నీయుపన్యాస మాయుధ్యక్షునిచే చదువబడినది.

జిల్లాకు ముఖ్యపట్టణమును ప్రాకృముద్రితమున ప్రధా నముగు రేవుపట్టణమునగు నీకాకినాడనగరపాలక సంఘసభ్యు లుగు మేము పౌరజనప్రతినిధులుముగ మీకుహృదయపూర్వక మగు స్వాగత మొసంగుచున్నాము.

చారిత్రవిభాగమును జగన్నాయకపురము.

పిశాచురము రాజాగారిదగు కాకినాడ నామాంకితముగు పురభాగమును, దానికి దక్షిణముననున్న ప్రభుత్వమువారిదగు జగన్నాయకపురమునుచేరి యీ పాలక సంఘముచే పాలితముగు కాకినాడనగర మేర్పడియున్నది. వీనిలో జగన్నాయకపురము నకు దేశచరిత్రతో కొంత సంబంధముకలదు. ఆచట ఉలాం దావాహిక కర్మాగారము నేర్పరచియుండినయును వారి కంచులకు క్షైణముగారు ఛర్మావాల నొసంగినయును వానిని ఢిల్లీచక్రవర్తిగారు 1628-1713 సంవత్సరముల మధ్య ఖాయపరచియుండిరియును వారికి హా హుస్సేను గారు 1714 లోను బాపరాజీఖానుగారు 1752 లోను కవుల్ల నిచ్చియుండిరియును 1628 లో మొదటిఫాక్తర్ కట్టబడిన దనియును తెలియుచున్నది. 1781 మొదలు 1815 వరకును జరిగిన యుద్ధములలోగూడ నీపురము పాలుగొనియున్నది. పిమ్మట నాంగ్లేయులకును ఉలాందావారికిని 1824 న జరిగిన యొడంబడిక ననుసరించి ఉలాందావారి కీతేతముననున్న యితరస్థలములతో పాటిపురముగూడ 1825 లో నాంగ్లేయుల స్వాధీనముచేయబడినది.

రేవుస్థల సంగతులు

కోరింగరేవు పోటువేసికొని పోవుటవలన నచట నాకా నిర్మాణమునకును నాకావాహనమున కభ్యంతరముకలిగినది మొదలైరేవునకు ప్రాముఖ్యము చేకూరినది. మరియు 1861 లో నమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారిగో పోరు తటసింపి నప్పుడు గుంటూరులో జేట్లోనొక్కబడిన ప్రత్తి నిచటినుండి యెగుమతిచేయుటచే దీనిప్రాముఖ్యత యతిశయించినది. ఇదటి రేవుస్థల మధిక నిరుపద్రవస్థితియం దుండుటవలనను నాకా స్థానము భద్రముగ నుంచబడుటవలననుగూడ నదిమొదలు వ్యా పారము క్రమక్రమముగ నతిశయించినది. పట్టణ వాణిజ్య ప్రాశస్త్యము కొరవడలేదు. ప్రాకృముద్ర తీరమందలి రేవు లన్నిటిలో ననుగూడ నిదియొక్కటియే సురక్షితముగు నాకా శ్రయముని నిర్ధారణ చేయుటచే నీ రేవుస్థలము నుత్తమ రీతి నాకాగమన సాధ్యముగ నుంచుటకు తగిన మూచనల నప్పుట పుట స్థానికాధికారుల కొసంగు చుండుటకు తగిన సామర్థ్య ముగల ప్రత్యేక కోవిమని నియమింప శ్రీవారి ప్రభుత్వమును మేము ప్రార్థించుచున్నాము.

నిర్వృంధ సంగ్రామము

తగిన కారణము లేకుండ జర్మనులు సంగ్రామమునకు దిగుటచే దుర్బలరాజ్య సంగతులచే భావముతో నాంగ్ల సామ్రాజ్యాధిపతు లాహవరంగమున ప్రవేశించుటకు సామ్రా జ్య వాసులందఱు తోపాటు మేము నామలత నొందుచునే యున్నారము. మేమీ సంగ్రామ విషయమున శ్రద్ధాపూరితై గమనించుచున్నాము. సంగ్రామము నచిరకాలమున పర్యవసం చుగాక యనియును మితవర్తయుతులగు నాంగ్లప్రభుత్వము వారికి పరిపూర్ణ విజయముచేతురు గాకయనియును ప్రార్థించు చున్నాము.

పట్టణ వ్యాప్తి

ఈపట్టణమున 1871లో జనసంఖ్య 17889-1911 జరిగిన ప్రజాగణనమున 54110మందియున్నట్లు తెలిసినది. వీరిలో కొందఱు పన్ను చెల్లింపబాలని కూలివాండ్రగుటచేవీరికొకకొక్కత్రేపేట ను కట్టించుటకు వాయవ్యభాగమున 128 యకరములభూమిని పుచ్చుకొనవలసివచ్చినది. ఇందు దొరతనమువారు నూచించి యంగీకరించిన నూతన నగర నిర్మాణ మూత్రానుగుణ్యముగ నొక్కకొక్కత్రేపేట కట్టించబడును. ప్రజారంజకులగు మాకలెక్టరు గారి కేరట నాపేట యెల్విసుపేటయని పిలువబడును. దొర తనమువారిండుటకు మాకు 60వేల రూపాయల నొసంగుటచే మా వందనముల కంతయును పాఠులు.

జనసమృద్ధివిరతి

జనసమృద్ధిమింకను హెచ్చుగనే యుండుటవలన నుత్త రభాగమునందుగూడ పట్టణమును విస్తృత మొనర్ప వలసి యున్నది. సమద్రతీరమున నున్న మొగతు కలియునట్లొక కట్టను కట్టించి తూర్పున యిసుపదారి కావలనున్న బురద నేలను గూడ నాక్రమింప వలసియున్నది. ఇందుల కనువ్యయ ములన సంఘాదాయములతో సరిపుచ్చుట కకకాశము లేదు. కాన దొరతనమువారి యుదారసహాయమునానించుచున్నాము.

పానోదక కర్మాగారములు

ఈ కర్మాగారములు 1908జూనులో నుపయోగమునకు తేబడినవి. తదాదికపట్టణాభివృద్ధిమును బాగుచేయుటకు లాభ ప్రదములగా నున్నవి. జలశుద్ధి సానములు 4 గలవు. వానిలో 2 మాత్రమే ప్రస్తుతోపయోగమం దున్నవి. రీన జలశుద్ధి స్థానమేర్పరుచుటయును, పీథులలోనివెద్ద గొట్టములను పట్ట ణమంతయును వ్యాపింపచేయుటయును వీధులలో నానావాల నేర్పరుచుటయును గూడ చాలవాతశ్యకముగ నున్నదని విన్నవించు చున్నాము.

మరికీ కాల్యలు

రాజనాటలు సహజముగ పల్లముగ నుండుటచే వర్ష కాలమునందు బాటలలో నీరు నిలువకుండునట్లు మరికీ కాలు వల నేర్పరుచుట యావశ్యకమని ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించి యున్నాము. ప్రభుత్వమువారుకొరకు, పట్టణమును సర్వే చేయించుట గూడ ిగినది. ఆపను లత్యవసరముగ కనంబడు టచే వానిని క్షేత్రముగ నెరవేర్పింపవలెనని మిమ్ము మరల ప్రార్థించు చున్నాము.

పురపాలన సంఘవైద్యశాల

ఈ వైద్యశాలకు జిల్లా మధ్యభాగములనుండి గూడ వైద్యాలయావాసులై చికిత్సబడయ దగినవారు పెక్కుమంది వచ్చుచున్నారు. వీరి కిచ్చట స్థలము చాల కుండ నున్నది. కాన నూతనముగ కట్టింప దలంచినమాదిరి వైద్యశాలకు శీఘ్ర ముగ తూర్చివేయింప ప్రార్థించుచున్నాము.

ప్రారంభోచిత విద్య.

మా స్వాధీనమందున్న ధనాదాయముల వలనను దొర తనమువా రొసంగు ధనసహాయము వలనను (అందులకు వారికి మా కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాము) మేము ప్రారంభవిద్యా పాఠశాలల నేర్పరుప గలిగితిమి గాని చదువ దగిన వయసుగల బాలురలో రీన వంతు వారికేమాత్రమే మే మావిద్య నొసంగ గలుగుచున్నాము. ఉచితవిద్య నొసంగ వలెనని బీద లధికముగ కోరుచున్నారు గాని ధనలోపమున మేముట్లు చేయుటకున్నాము. కాన నీ బాలనాసంఘమునకు చేరిన పతన్యా వయస్కులగు బాలురకందరికినిగూడ నుచిత ముగ ప్రాథమికవిద్య నేర్పుటకు చాలిన ట్టిధికముగ ధనసహాయము చేయుటకు మీ ప్రభుత్వమును ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ బాలనా సంఘమువారు స్వకీయ కార్యాలయ నిర్మాణ మునకు 1871 లోనే తీర్మానించిరిగాని యీ పని ప్రస్తుత వ్షమువరకును సాధ్యము కాలేదు.

ముగింపు

శ్రీ వెంట్లండు ప్రభ్యిగారి దర్శనము లభింపమికి మేము చాల చింతించుచున్నాము. ప్రజాప్రతినిధులుగు మే మొసంగిన స్వాగతోపన్యాసమును తామంగీకరించినందులకును మానగ రమునకు విచ్చేసినందులకును మేము వందనసహస్రము లాచ రించుచున్నాము. తామును ప్రభ్యి గారునుగూడ భగవదా కీర్వాదఫల భోక్తులగుచు జనానురాగాతిశయ విలసితుల గుచు పరిపూర్ణాభ్యుభాషితులగుచు నుండుగాకయని ప్రా ర్థించిరిమింపుచున్నామని యుపన్యాసమును చదివిన పిమ్మట సభ్యులు పురపాలక సంఘసభ్యులనందరిని శ్రీ వారికి పరిచి తులగా నొనరించిరి.

జిల్లాబోర్డువారి యుపన్యాసము.

పిమ్మటజిల్లాబోర్డునకు సహాయాధ్యక్షులుగు మ.రా.రా దివాను బహదూరు డి. కేవగిరరావు పంతులుగా రీ యుపన్యాసమును చదివి పిమ్మట కలెక్టరుగారు జిల్లాబోర్డు సభ్యుల నందరిని శ్రీవారికి పరిచయములు గావించిరి.

శ్రీవారు మాజిల్లాకు విచ్చేయుటకు మేమందరము హృదయపూర్వకముగు స్వాగతము నొసంగుచున్నాము. ప్రస్తు తాంధోళనస్థితిసందర్భమున మే మందరమును సంపూర్ణముగు రాజభక్తిని నివేదించుచు మేము చేయదగిన నామమాత్రముగు నేవనచేయుటకు నిధముగానున్నామని ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుచున్నాము.

గ్రామముల పశువులత్ర.

గ్రామముల పశువులత్ర నశివృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వము వా రొసంగినయధికవిరాళములకు మేము కృతజ్ఞులముగనున్నా ము. ఈసామ్యుతో రామచంద్రపురముతాలూకాలోని పూల పల్లి, అనపల్లి, మండపేటగ్రామములలో జనసమృద్ధిమును తొలగించుటకు విస్తారముగ స్థలములను కొనియున్నాము. త్వర లోనే ఆస్థలములను ప్రజలకొసంగి సమృద్ధమును తొలగించె దము. ఆస్థల విక్రయాదాయముతో నితరగ్రామముల పరి శుద్ధతను చక్కజేయ ప్రయత్నించెదము. డెట్టగ్రామ ములలో గ్రామకంతములకు తగిన భూములులేవు. కాన నందు లకు ప్రత్తి గ్రామమునను కొంత భూమి కొన వలసియున్నది. కాన నిండులకగు క్రమ మధిక మగుందుటచే దొరతనమువారి సహాయము లేకుండ నిది పూర్తిగా నిర్వహింప సాధ్యముగాదని విన్నవించుచున్నాము.

పానోదక కూపములు

ఈ కూపనిర్మాణమునకు దొరతనమువా రొసంగిన ధన సహాయము వలన నచిరకాలముననే జిల్లాలోని మెరకగ్రామ ములలో నీటి యిగ్గులది గలచోట్ల ముందు పరిశుభ్రములగు నూరులను త్రవ్వించెదము. కాలక్రమమున నన్ని గ్రామముల లోనుగూడ నిర్మలాదక కూపములు త్రవ్వింప బడగలవని నమ్ముచున్నాము.

విద్యావ్యాపనము.

ప్రారంభమధ్యమ విద్యాభి వృద్ధికి దొరతనము వా రొసంగిన ధనసహాయమునకు వందనముల నాచరించుచున్నా ము. కొన్నిగ్రామములలో పాఠశాలలకు తగినవృక్షములు లేవు గాన వానిని ముందు కట్టించెదము.

వైద్యసహాయము

వైద్యసహాయము కొరకు దొరతనము వా రొసంగిన ధన సహాయమునకు గూడ మేము కృతజ్ఞుల ము. ప్రస్తుత మన్ని గ్రామములకును వైద్య సహాయమొసంగ బాలకున్నాముగాని వైద్యవిద్యార్థులన్ని విధములగు చికిత్సలనసభ్యసించినవారు వలయునంతయంది బయలుదేరినపిమ్మట వారు పేటగ్రామములలో స్వకీయవైద్య శాలల నేర్పరచినచో నిట్టిలోపము తీరుటయును వారికిని తగిన ధన సంపాదనము చేకూరుటయును సిద్ధింప గలవు.

చాలామంది శ్రీలు పురుషవైద్యులవలన చికిత్సచేయ బడుట కంగీకరింపక వైద్యసహాయము నుపేక్షించుచుండుటచే శ్రీవైద్యులుగల శ్రీలవైద్యశాలల సభికముగ నేర్పరచవలెనని మేముహించుచున్నాముగాన ప్రభుత్వమువారు గూడ నివేదనమును స్వీకరించి శ్రీలవైద్యశాలల సభికమునకు లెగినసహాయమునునర్పవలయునని కోరుచున్నాము. జిల్లా బోర్డునకు వైస్ ప్రెసిడెంటును రాజమహేంద్రవరము పెద్దాపురము కాకినాడ తాలూకాబోర్డులకు ప్రెసిడెంటులను ప్రభుత్వమువారు రసధికారులనునియమించునందులకు వందనము లాచరించుచున్నాము.

లోకలు పెన్నుపెన్ను.

ఇదివరకెప్పుడును దొరతనమువారు రధికంపు మొత్తముల నికముం దియ్యబాలనిచో గ్రామవాసులు లోకలుపెన్ను సభికముగ నిచ్చుటకు సిద్ధముగానున్నారని ఏ గ్రామములో వసూలుచేయబడిన సామ్యగ్రామాభివృద్ధికి వినియోగింపవలెననియును ఆ గ్రామావసరములు తీరినవిచ్చుటను పన్ను నిలుపు చేయబడవలయుననియును గ్రామస్థులు కోరుచున్నారని మేము నుడువ సాహించుచున్నాము.

ముగింపు.

శ్రీవారు మాజిల్లాకు విచ్చేసినందులకు వందనము లాచరించుచు చింతర సౌఖ్యదీప్తాయువు లనుభవవంతుడు తమకోసంగు గాతమని ప్రార్థించుచు విరమించుచున్నాము.

జిల్లాజడ్జువారికిని పురపాలక సంఘమువారికిని గూడ కలిపి

శ్రీ గవర్నరుగారి సంగిన సమాధానము.

మీ పట్టణమునకును మీ జిల్లాకును ప్రతినిధులగు మీ యోగిన హృదయ భూర్యక స్వాగతమునకునే సభి వందనము లను చేయుచున్నాను. వెనుకటి యధ్యక్షుని పరిశ్రమఫలముగ నిర్మితమగు నీ మనోహర విశాలభవనమున మీరు స్వాగత మొసంగుట నాకు మరింత సంతస మొసంగినది. మీ జిల్లా యొక్కయును పట్టణముయొక్కయును ప్రాముఖ్యతను నేనీ గవర్నరు పదవిని స్వీకరించిన ప్రారంభ కాలమునందీ గ్రహింప గలిగితిని. మీ పట్టణమును చూడవలయునని కుతూహలమును నేనీ సంతకర్తము నెరవేర్చుకొనగలందులకు నిష్క్రమమగు సంతకమును బొందుచున్నాను. మీ నకును నేను నివసించు కాలమున మీ పరిచయమును కలిగించుకొనుటకును మీ యధ్య ప్రతిష్ఠాపనముల తిలకించుటకును వాణిజ్య వ్యాపసాయక సాంఘికాదులగు మీ స్థితిగతులను గ్రహింప గలుగుటకును నాకుగల యవకాశముల కెదురుచూచుచున్నాను.

మీ యుపన్యాస విషయములను స్మరింపుటకు ముందు యధ్యసందర్శమున మీరు వెల్లడించిన రాజభక్తి సానుభూతి విషయములకు నాకృతజ్ఞతను మీకు వెల్లడింప గోరుచున్నాను. యధ్యమాంధ్ర ప్రోత్సాహక మంతమాత్రము కాదనియును స్వకీయగౌరవ సంరక్షణార్థమును నాగరికతా పరిరక్షణార్థమును మాత్రమే యాంధ్రప్రభుత్వమువారు తమ వైద్యముల రణ రంగమున కంపకలసినవారైరినియును మీరందఱును లెస్సగా నెఱుంగుదురు. ఆంధ్రసామ్రాజ్యపుత్రులగు నన్ని జాతులవారును గూడ తిత్తణమాత్రమున సామ్రాజ్యపక్షమున బలనియుండుట కాయత్నపడిరి. హిందూదేశములోని వారుగూడనట్లు నిర్బంధముగ తమ వైద్యముల సంపుటయేగాక భరతఖండమునందీ రణముఖంబున కేగిన వీరపుత్రులందఱుగూడ తమ సహచరులగు నాంధ్రవీరులతో సమముగ కౌర్యాచరణమున నప్రతిమాన ధీరతను చూపించుచున్నారని విశ్వవినుతి గాంచుచుండుట చే భరతఖండముననున్న మనమందఱమును మరింత గర్వపడవలసినవారముగానున్నాము.

నౌకాశ్రయ సంరక్షణము.

పట్టణచరిత్ర బహు చిత్రముగను వివిధముగను కనంబడుచున్నదని మీరు చక్కగా నూచించి రాజధానిలో వాణిజ్య రంగములలో నౌక ప్రధానస్థానమునది యాక్రమించుకొనుటకు గల కారణములనుగూడ చక్కగా నుడివియున్నారు. చెన్నపురిని విడచినచో తక్కిన రేవుస్థలములలో వాణిజ్య విషయమున నిది తృతీయస్థానముగనున్నది. నాలుగవది కిట్ల రూపాయల వ్యాపారము జరుగుచున్నది. ఆ వ్యాపారమునకు భంగముకలంకమింద చేయుటకు రేవునౌకల రాకపోకలకు సుగమముగనుండుట యావశ్యకము. దొరతనమువారు రందులకు తగిన ఏర్పాటులను మొదటినుండియు చేయుచు నేయున్నారు. ఇక ముందుగూడ నట్టి సహాయముచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి సుమంతయును వెనుకదీయరు.

పట్టణవ్యాప్తి.

పట్టణములోని జనసమృద్ధిమును తొలగించుటకు పట్టణ వ్యాప్తి విషయమున చేయబడుచున్న పనులకెంతయు సంబంధించుచున్నాను. ఆపేటకు కలెక్టరుగారి పేరుపెట్టుచు

న్నారగాన వారి గౌరవమునకు రిగిన్పట్టణము విధముల సరిగానుండునని నేనుహించుచున్నాను. మరల మీరుచేయబోవుచున్న విస్తీర్ణిని గురించిమీరు పంపించిన పత్రములు పారిశుద్ధ్యప్రధాన సంఘమువారికి చేరినవని తెలియవచ్చినది. వారి యామోదమును బడసిన పిమ్మట వలయు భవనసహాయమును చేయుటను గూర్చి ప్రభుత్వము వారతి సంతోష భావముతో నాలోచింపగలరు.

కాకినాడ నీటికర్మాగారములు.

ఈనీటిపనులు 40 వేల మందికిసరిపడుట కుద్దేకింపబడినవి. ప్రస్తుత జనసంఖ్య 54 వేలగుటచే నీటిసదుపాయముచాలక పోవుటవింతగాదు. మొదటకట్టబడిన 2జలశుద్ధిస్థానములనుగాక మరి రెండు నట్టివి మరల నేర్పరుపబడినవి వానివలన నీలోపముకొంతవరకు నివారింప ప్రయత్నింపబడినది. 4జలశుద్ధి స్థానములనును వానినన్నిటి నేకకాలము పయోగింప సాధ్యముగాదని తెలియుచున్నది. గానవైదక స్థానమును ఎత్తున తూరుమునకావలెనని మీరుకోరుచున్నారు. కానమీరందఱులకు తగిన వివరణమును పంపినచో నుదారభావముతో నాలోచింపబడునని నేను తెలుపుచున్నాను.

మరికి కాల్యలదర్శి

వీనినిగురించి కొంతవని జరుపబడియున్నది. కాని టిరి యింజనీరు కాళవారికిగల పని తీవ్రతవలన నాలస్యమగుచున్నది గాని కారణాంతరములేదు. ముందు సంతకర్త ప్రారంభముననే సాధ్యమగునంత శీఘ్రముగ వీనిపట్టణములను పూర్తి చేయవలయునని నేనాయనను కోరెదను.

వైద్యశాలకు భవనసహాయము

వైద్యశాల విషయమునగూడ చాలనాలస్యమేయైనది. ప్రస్తుత సందర్భమున నా విషయము స్మరింపబడుట సముచితము. వృధాకాలయాపన మక్కరలేకుండ సాధ్యమగునంత త్వరితముగను పని ప్రారంభింప జేయదగునని తలంచెదను.

పురపాలనా సంఘము

వారు కన వంతు బాలురకు మాత్రమే విద్యా సహాయము చేయగలిగిన మధ్యమ పాఠశాలలను సంఘ సంబంధముగాని యితర ప్రాథమిక పాఠశాలలను తక్కిన 2 వంతుల వారికిని విద్యా సహాయము చేయగలుగు చున్నవి. మొత్తపు సంఖ్యలను చూడగ నితరపట్టణములలోనిసంఖ్యల కన్న ననుకూలముగ నేక ప్రంబడుచున్నవి.

ఉచితవిద్య నొసంగుటను గూర్చి యింకనుకొన్ని గ్రామములలో పాఠశాలలే యేర్పరుపకుండుటచే నట్టి ప్రయత్నము లన్నియు పూర్తియగు వరకు నిది సాధ్యముకాదని యిండియాదొరతనమువారు నుడివియున్నారు. ప్రస్తుతము నిరుక్షేదము బాలికా వెనుకబడియున్నవారికి నుచిత విద్య నొసంగుచుసాధ్యమగు వానిసంతకు దొరతనమువారు చేయుచునే యున్నారు.

గ్రామపారిశుధ్యము

గ్రామములలోని పారిశుధ్యమునకు పాన యోగ్యజల మాపములకు విద్యాసహాయమునకు వైద్యశాలలకు రాకపోకలకు వలయు సౌకర్యములకు దొరతనమువారుచేసిన సహాయమునకు జిల్లాబోర్డువారి కృతజ్ఞతనాలకింప చాల సంతకము కలిగినది. కాని యీసంవత్సరము విశూచితవలన గ్రామములలో జననప్త మత్స్యకముగ కలిగియుండుటచే నట్టి సౌకర్యములు చేయబడుట కింతకన్న యుక్తసమయ మింకొకటి కనంబడదు. ఈవిశూచి నివారణ సంఘముల నట్లే నిలవయించి వరదలువచ్చిన వెంటనే రోగనివారణోపాయములను ప్రారంభించి ప్రారంభమునందే రోగముల నడగించు ప్రయత్నములు చేయుట యవసరమని కానిటిరి కమిషనరుగారికి స్పష్టముగ తెలుపబడినది. జెల్లా గ్రామములలో స్థలము సంబంధముగా నుండుటవలన నచట పారిశుధ్య కార్యములకు వ్యయ మధికము కావలసినదగుచున్నది. ఇక ముందు గ్రామ సమీప భూములు వ్యవసాయమున కొసంగబడవు గాని యిది వర కొసంగబడిన భూములనుగూర్చి గ్రామస్థులందఱు పారిశుద్ధ్యమునందు దీక్షితులయి ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడువరకును యానకూల్య మేర్పడుట ముందుగనే యుండును.

నీటి సదుపాయము 500 మందిగల ప్రతి గ్రామమునను 1 గాని 2 గాని పరిశుభ్రోదక మాపముల నేర్పరుచుటకు పట్టణలతో పని చేయబడుచున్నది.

మయ్యక సహాయము.

ఈ విషయమున మీ యభిప్రాయముతో నేనెక్కువించుచున్నాను. చాలినంతమంది మయ్యక విద్యార్థులగు శ్రీ పురుషులు బయలుదేరిన. నీలోపము నివారణము కాగలదు. మీరు చాల మయ్యక కాలల నేర్పరచి నంద

లకు సంబంధించుచున్నాను. శ్రీ విద్యాభివృద్ధికొరకు చేయబడుచున్న ప్రయత్నములవలన శ్రీ వైద్య రాండ్రధికముగ బయలుదేరవచ్చును. శ్రీలవైద్యశాల లధికముచేయు తలంపు క్లాస్సుము.

రాకపోకల సౌకర్యములు.

గ్రామములనుండి పట్టణములకు రాకపోకలు చేయునట్టి ప్రజలకు సౌకర్యము లేర్పరుచుట ముఖ్య విధి. అదిగాక వ్యవసాయాభివృద్ధిగల మీ జిల్లాలో గ్రామములలో పండింపబడు సరుకులను పట్టణములకు కొనివచ్చుటకు తగిన సౌకర్యముల నేర్పరుచుట యత్యవసరము. సర్వ సంపత్కర్తమగుమనస్య ప్రాంతము సభివృద్ధిచేయుట కూడ ముఖ్యము. గత 5 సంవత్సరములలో దొరతనము వారిందులకు సుమారు 4.4 1/2 లక్షలను బోరువారి కొసంగియున్నారని ఇంకను శక్తి వంఛన లేకుండ నీ యగలరు. గ్రామములు తమ తమ గ్రామ సదుపాయముల కొరకు పన్నధికముగ నిత్తునుట యత్యంతమును క్లాస్సుము. ఇతర జిల్లాలో గూడ నిట్టి యుదారభావమే వివరించినది గాని యిదివరకే పన్ను మితిని సమీపించినది. దీనిని హెచ్చించవలెనని మరల కాసన మవసరము. అట్టి కాసన మనుకూలమని కొందరి వాదము గాని పూర్తిగ చర్చింపబడువరకు నీ విషయము లేల నవకాశము లేదు.

ఆనధికారాధ్యక్షుడు.

ఆనధికారాధ్యక్షు లనుపాధ్యక్షులను మొదట గోదా నరిజిల్లాకు మాత్రమే యనుమతింప బడినది. వీరిప్పటి వరకు యుక్తముగనే వ్యవహరించిరి. ముందుగూడ నటులే చేయగలరని నమ్ముచున్నాను. అట్టి యధ్యక్షులు నెరవేర్చునలసి పనుల సఫలతకు తమవారి ధీశక్తి యవసరమే యగును. గాని సహకారుల తోడ్పాటుగూడ ననుకూలముగ లేకున్నచో నట్టి కార్య సాఫల్య ముంభవము. నేనింక నుడువ దగినదేదీయును కనంబడదుగాని మీకు వందనముల నాచరించుట మాత్రమే కొరవడియున్నది. దానిని నిర్వర్తించుచున్నాను. మీ యోగిన మనోహర రజితపేటికా ద్వితీయమును నిరంతర స్మరణీయములుగ నుండగలవు. "ఇట్లు శ్రీవారుపన్యాసమును ముగించిన పిమ్మట విద్యుచ్ఛక్తికూర్మాధులై కలకత్తరుగారి విడిదికి విచ్చేసిరి. నేడు పారమహంసము శ్రీవారు విచ్చేసిన మందిరములకడ గుంపులు గుంపులుగ జేరి గంభీర హృదయతో జయజయ ధ్యానముల నొనర్చిరి. విద్యావంతులను విద్యా విహీనులును గూడ సంరక్షించునని నోలలాడిరి. ఒక విలువలపుమీద ఆధునపక్ష మారంగుళముల తూరలకు తక్కువగల తూరులు నీటి పారుదలకు పనికిరావని వ్రాయబడినది.

పురపాలక సంఘ వైద్యశాలావలోకనము

సాయంకాలము 4.30 గంటలకు శ్రీ వారు కలకత్తరుగారి తోడను పోలీసు నూపరిం తెండెంటు గారితోడను వైద్యశాలకేగిరి. అచట అసిస్టెంటు సర్జనుగారు స్వాగతమొసంగిరి. పురపాలనాసంఘాధ్యక్షులు గూడ నచటనుండుటచే మరియొకసారి వైద్యశాలామందిర నిర్మాణావశ్యకతను విన్నవించిరి. 20 నిమిషము లావైద్యశాల సంతయును పరిశీలించి ప్రేక్షకులపాత్రమున ప్రేమితులుల వ్రాసిరి. "కట్టడములలోపము మున్నగునవి కొన్ని యున్నను గూడ నిచట పనులు చక్కగా నిర్వహించబడుచున్నవని వ్రాయుటకు చాల సంకేతించుచున్నాను. సాధ్యమగునంత త్వరలో వైద్యశాలామందిర నిర్మాణప్రారంభము జరుగదగును. ఈపురాతన మందిరములో మరియొక నూతనవైద్యశాల నేర్పరుపదలంచి యనుమతిని బడసినదిగూడ విని సంకేతించుచున్నాను.

టింపిన భాషచిహ్న పాఠశాల.

శ్రీవారువైద్యశాలనుండి యీపాఠశాలకేగిరి ఆపాఠశాలా కార్యనిర్వాహకులచట శ్రీవారికిస్వాగతమొసంగిరి. అచటబాలికలు "రూలుబ్రిటూనియా" యను నాంగ్లగీతమునుబాడి ప్రస్తుతుచ్చుములను సమర్పించిరి. బాలురకు కొద్దిగ హిందోపశేక మొనరించియుచితరీతిప్రేక్షకుల పాత్రమున సదభిప్రాయమును లిఖించిరి.

నెంటుజోనెప్పు కాన్వెంటు బాలికాపాఠశాల.

మరల శ్రీవారుచటనుండి యీబాలికాపాఠశాల కేగిరి అచట ప్రధానాధికారిజేసెట సహాయులు శ్రీవారికిస్వాగతమొసంగిరి. ప్రధానమందిరమునగ్రవిద్యాభివృద్ధినిశ్రీవారికిస్వాగతమొసంగి యధ్యమును స్మరించి యుద్ధాంతికి సలుపబడు ప్రార్థనలనుగూర్చి నడివెను. శ్రీవారుపాఠశాలలోనున్న మిత్ర రాజ్యములకుచేరిన బాలికల సభికండించుచు వారుభరించిన దేశీయపతాకములను స్మరించుచు మీరుసంగ్రామమునకేగబలమన్న మీరు వైద్యశాలినులుగను నుపకారీలుగ నుంకదగునని నుడివిరి. అటనుండి సెంట్రుగారివిడిదికి వెల్లిరి.

చంద్రవత్సరము.

1914 వ సం॥ నవంబరు నెల 27వ తేది

శుక్రవారము.

జిల్లాబోర్డు రైల్వేలు.

మనదేశమునందలి రైల్వేలకు మూలధనము మొదటినుండియు విదేశములనుండి వచ్చుచుండుట చేత ఆచూకడముననున్న వడ్డీగాను కొట్టకొలది ద్రవ్యము మనము బయటిదేశముల కనుపుచున్నాము. అదియే మనదేశపు వరుంబడి యందు కొంత భాగముయొక్క ఫలమును ప్రతిసం॥మును మనకు లేకుండ జేయుచున్నది. బహుకాలముగా మన మౌం దవ నాయకులు ఇట్టి రైల్వే నిర్మాణ పద్ధతి దేశ మునకు లాభకరము కాదని వాదించుచున్నారు. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారును ఈవాదముయొక్క యర్థమును గమనించు వారై నారనుటకు సం దేహములేదు. కడచిన 2 డబ్బులలో సర్. విల్లియము మేయరుగారు మనదేశమున కొత్తరైల్వేల నిర్మాణమున కియి సంవత్సరమునకు 12 కోట్ల రూపాయలు అప్పులేసికొనవలసియుండునని యభిప్రాయపడి అందులో 5 కోట్లు హిందూదేశములోనే తీసికొనుటకు నిర్ణయించినట్లు నుడివిరి. గతసంవత్సరపు రైల్వేల రిపోర్టును ప్రకటించుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానికమగు కొలదిపాటి రైల్వేలను బోర్డుల పరిపాలన క్రింద ప్రజలే వైచికొను నలవాటును అభివృద్ధిపరచు నిమిత్తము స్థానిక ప్రభుత్వములవారు రైల్వేసెక్సు విధించుటకు తగిన శాసనములు చేయుటకు నధికార మియ్య బడియున్నారు అని ప్రాసరి. ఇదే యభిప్రాయము తోనే బోర్డులు అప్పు పుచ్చుకొనుటకు గల స్వాతంత్ర్యములును నెక్కువ చేయబడినవి. 1879 వ సంవత్సరపు 11 వ ఆక్టు ననుసరించి స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములు ప్రభుత్వమువారినుండి తప్ప ఇతరులనుండి యప్పు పుచ్చుకొనుటకే వీలుండ లేదు. 1884 లో మద్రాసు రాజధానియందు మొట్టమొదట తంజావూరు జిల్లా బోర్డు వారు రైల్వే నిర్మాణోద్దేశ్యములై యీ రాజధానిలో స్వపరిపాలనాసంఘస్వాతంత్ర్యమున రైల్వేనిర్మాణ మారంభమైన పిదప నీవిషయమున కొన్ని మార్పులు కలిగినవి. సెక్సు విధించుకొను నధికార మజ్బును; కాని 1900 సంవత్సరమున వైన సంస్కారముల ననుసరించుకాడ స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములకు అప్పులు లేసికొను స్వాతంత్ర్యము నేరుగా నియ్యబడలేదు. కాని ఆసంవత్సరపు ఆక్టులో ప్రభుత్వమువారివద్దనే యప్పుకుపోవలెనను నిర్బంధమును నిర్వచించుచుండిన సూత్రమెత్తివేయబడెను. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు స్వపరిపాలనాసంఘము లితరుల నుండి యెంతవరకు నేయేకార్యములకు నప్పు తీసికొనుటకు నుత్తరువులు పాలించవచ్చునో ఆ విషయములను గురించి గవర్నరు జనరలుగారు సూత్రముల నప్పటి కప్పటికి మంజూరు చేయవచ్చుననియు విధించబడెను. ఆ శక్తి నుపయోగించి యిండియా ప్రభుత్వమువారికిని కొన్ని నిబంధనలను ప్రకటించియున్నారు. అందులో రైల్వేలకు సంబంధించిన దొకటియున్నది. నీజిల్లాబోర్డుగాని కొంత సెక్సు మూలకముగాను కొంత యప్పు మూలకముగాను ద్రవ్యము సమకూర్చి రైల్వే వేసుకొనదలంచిన ఇండియా గవర్నరుజనరలుగారి యనుమతిని పొంది

తమ యనుకూలములనుపట్టి మరల నిచ్చు వరత్తుతో డిబెంచరు పత్రములపైని అప్పు సూపాదింపవచ్చును. ఈ స్వాతంత్ర్యము జిల్లాబోర్డులకలవడినదిగాన, నిక 1884వ సంవత్సరమునుండియచ్చుటచ్చట సెక్సుపేరి యితరద్రవ్యమునకు మార్గము లేక నిలిచి యున్న దంతయు వినియోగమునకు వచ్చునని నమ్ముచున్నాము. నిజముగా రైల్వేల యావశ్యకముకల జిల్లాబోర్డులవారు ఏ విదేశపు కంపెనీలకో తమ రైల్వేల నిచ్చివేయక తమంతట తామే వైచుకొని జిల్లా వరుంబడికి నభివృద్ధికలుగు. మార్గములరయుదురనియు విశ్వసించుచున్నాము. గోదావరి జిల్లాయందును రెండుశాఖలు వేయవలయునని యుపక్రమమున్నది. విశాఖపట్టణములో గుణు పూరు పార్వతిపురముల శాఖ వైచవలసియున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో గోదావరి గంజాంజిల్లాల బోర్డుల వారు రైల్వేసెక్సు భరించుకొనుటకు తీర్మానించి యుండుట సంతృప్తికరము.

కాని నిన్నటి స్థానిక శాసననిర్మాణసభా సమావేశ సమయమున డిండిగల్లు పలకే పాలభూటు శాఖవిషయమున నాధికారసభ్యులు తెచ్చిన తీర్మానము సందర్భములో జరిగిన చర్చను జూచు వారందరకును జిల్లాబోర్డు రైల్వేల విషయమున నొక విధముగు చిత్రభావము జనింపకపోదు. ఆ శాఖ మలయాళము, కోయంబుత్తూరు, మధుర జిల్లాలకు జేరినది. మొదట ఇండియా ప్రభుత్వము వారే తమకార్యక్రమమున వేరు దలచికొనినది. వారి కెంతకాలమునకను సాధ్యము కానందున అది స్థానిక ప్రభుత్వము వారి యాలోచనలో నికి వచ్చెను. అప్పుడే లిన్ని కంపెనీవారు తామాపని నిర్వహించి యత్తుమని దరఖాస్తునిడిరి. మన ప్రభుత్వము వారు జిల్లాబోర్డు రైల్వేలను ప్రోత్సహింపరచు నుద్దేశముతో నాదరిఖాస్తు నంగీకరింపరైరి. కడచిన ఫిబ్రవరి మాసములో మనగవర్నరుగారు డిండిగల్లులో గౌరవాహ్వానమునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు డిండిగల్లు పలకే పాలభూటు శాఖ మిక్కిలి లాభకరముగా నుండ గలదనియు నాజిల్లాబోర్డుందులో తనబరువును మోయ సిద్ధపడవలసిందనియు హెచ్చరించిరి. కాని ఏప్రిలుమాస మగు నప్పటికి నీజనికయి నవీనముగా నొక కంపెనీ యేర్పడుచుండుట తెలియవచ్చెను. సంవత్సరమధ్యమునకు వచ్చునప్పటికి కోయంబుత్తూరు జిల్లాబోర్డు వారాకంపెనీలో తమసెక్సు మొత్తమునకు పేరులు కొన నంగీకరించువారైరి. జూమాసమనందు డెడకమండలమునుండి మన గవర్నరుగారు పంపిన యొక యత్తువు మేరకు గూడ నికను ప్రత్యేకపు కంపెనీ యేర్పడుట నిర్ధారితము కాలేదనుట యె తెలియవచ్చెను. అయిన గవర్నరుగారు మొత్త పర్యటనము పోయినప్పుడు పాలభూటులో నుపన్యసించుచు నీశాఖా నిర్మాణ మొక కంపెనీకి నిచ్చుటకు రైల్వేబోర్డువారికి నీప్రభుత్వమువారు సిఫార్సు చేసియున్నారని తెలిపిరి. నిన్నయైనచర్చలోను నదియేర్పరమైనది. మరల నాలోచించుమాట ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టలేదు. మొదటినుండియువారు జిల్లా బోర్డుల పక్షముగనే యుండి తుదకి ఫలమును దేల్పుటకు మంచికారణ మేమియు కానరావేదు. ఇది పెద్దశాఖయనియు ద్యోగమెక్కువ కావలసి వచ్చుననియు జిల్లాబోర్డులంతి భరింపజాలవనియు ప్రభుత్వమువారు అప్పులియ్యజాలరనియు ముఖ్యవాదము. నూనె జిల్లాబోర్డు ల్లాక్కటిగా కంపెనీయై చేరవచ్చునా లేదాయను ప్రశ్నకు కూడదని వచ్చిన ప్రత్యుత్తరము తరువాతిది. జిల్లా బోర్డు రైల్వేల పలన జిల్లా బోర్డు

కాదాయము రావలెననుట మూలాభిప్రాయము కాదని గా. హోర్వోడ్డుట్టా అట్టగారు చెప్పినదియు తరువాతతలంపే. వీని కన్నిటికిని ప్రతీకారములు కలవు. ఎప్పుడు ఆదాయము వచ్చుమాగము కలదో అప్పుడే మూలద్రవ్యమునకును మార్గములు లేకపోవు. నూనె జిల్లాబోర్డు లొక్కటిగా చేరవచ్చునా లేదాయను సంశయము మాన్పుటకు శాసన నిర్మాణాధికార సంఘము కూర్చొనియే యున్నది. జిల్లా బోర్డులకు నాదాయము వచ్చుట మూలాభిప్రాయము కాకున్నను నాదాయము వచ్చునదియైనయెడల జిల్లాబోర్డు లుప్రకరించుటలో తప్పేమియులేదు. మీషమిక్కిలి ఆదాయము రాని దానికి బారలు చాచుటకంటె నాదాయపుపని కుప్రకరించుట వివేకమేయగును. కాని ప్రభుత్వమువారు త్రిప్పరాదని తీర్మానించుకొనినపిదప నేమిచేసినను మీలులేకపోయినది. వారి యభిప్రాయమున ద్రవ్యము సుఖపుగా రాదనియు త్వరగా కావలసినపనియొగిపోయికాలము పట్టుననియు నున్నదనుటస్పష్టము. శ్రీగవర్నరుగారును వారి క్రింది యత్తుమోద్యోగులను నంత జిల్లాబోర్డుల పక్షమున నున్నను రైల్వేల నిర్మాణమునం దెప్పటి వలెనేయిష్టానుగుణము నితరులవ్యాపారాభావాకాంక్ష యెక్కువ పనిచేసినట్లుతోచుచున్నది. రైల్వేబోర్డువారి విషయమున నష్టపడినచో మధుర కోయంబుత్తూరు మలయాళము జిల్లాలవారికోరిక నెరవేరు నేమో. ఎట్లయిననునొక్కటి మాత్రము నిజము, పెంట్లండు ప్రభువుగారుజిల్లాబోర్డులవిషయమును మిక్కిలి యాలోచించినారనుటకు సందేహములేదు. ఆయాలోచన యిప్పటికి కొంచెముతప్పినను ముందునైనను మేలుచేయదా?

గవర్నరుగారు—కాకినాడ.

ఆంధ్రదేశమున మన గవర్నరుగారి పర్యటనము ప్రారంభమయినది. నిన్నటిదినము కాకినాడలో వారికి సమ్మానపత్రము లొసగబడియెను. వారు వానికి ప్రత్యుత్తరము లిచ్చువారైరి. మొత్తము మీద ప్రత్యుత్తరములు సంతృప్తికరములే యనుటకు సందేహములేదు. అనేక విషయములలో ప్రభుత్వమువారు తమకు సానుభూతి కనుపరచి సహాయముచేసినందులకు కాకినాడ పురసంఘము వారును గోదావరి జిల్లాబోర్డువారును నుచిత రీతిని ప్రశంసించి వందనము లొసంగిరి. గవర్నరుగారును వానిని సంతోషపూర్వకముగా కొనుచు గోదావరి జిల్లాయే మొట్టమొదట అనధికార జిల్లాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటును ననధికారపు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటులను నేర్పరచుటకు మొదటిజిల్లా యని యు నా యేర్పాటు ఫలప్రదము విజయముగా నందులకు తా నూనంద మందుచున్నామనియు తెలిపిరి. ఉదారహృదయులును సానుభూతి భరితులును నగు పెంట్లండు ప్రభువుగారు ఈ విజయము నాధారముగా తీసికొని యాంధ్రదేశమున, నాంధ్రదేశమున నననేల మదరాసు రాజధానిలో, ననధికారజలము అన్నిచోట్లను హెచ్చించి ప్రజల కృతజ్ఞతకు నిక నెక్కువ పాత్రులగుదురని నమ్ముచున్నాము. మరియొకవిషయమునుగూడ ప్రభుత్వమువా రాలోచించుట యవసరము. కాకినాడ పురపాలకసంఘమువారు తామిప్పటికి విద్యాశాలాహులకు బాల్యురలో నూడింట నొక్కవంతునకు మాత్రము విద్యకు పసలే నేర్పరుపగలుగుచున్నామనియు నుచివిద్య యందరకును గరవుట కవకాశము గలిగించుటకు నాధ్యక్షు చేయవలసినదనియు వేడిరి. గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటలో ఇండియా

ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమున నింకను నుచిత విధ్యకు తగినసమయము రాలేదనియు ఆ పద్ధతి నవలంబించినయెడల నిష్పాతికి విద్యయేపాకని భాగములకు విద్య వ్యాపించుటకు వీలుండకపోవుటచేత తగదనివారనియు కాకినాడలో మధ్యమ పాఠశాల లును పురపాలక సంఘాధికారమునకు వెలుపల నుండు ప్రాథమిక పాఠశాలలును తక్కిన రెండింటి మూడుభాగములలో కొందరుకు విద్యా సాధనము లగుచున్నవనియు సంగభేత నితర పట్టణములకంటె కాకినాడ య తేలిసిపోస్తెతిలో నుండదనియు నుడి రివి. ఉచితవిద్యకై ప్రజలుబహుకాలముగా ప్రార్థించు చున్నారు. తుదకు పురపాలక సంఘములలో నైన నీ పద్ధతి నెలకొల్పవలసినదని కోరుచున్నారు. అవ సరమైనయెడల ప్రభుత్వము వారనుమతించినచో నెక్కువ సెస్సులకైన ప్రజలియ్య కొందరుని మరి యొక సందర్భమున గోదావరిజిల్లా బోర్డువాచునడి వి యున్నారు. వీని నన్నిటినిబట్టి చూడ ప్రజలభి వృద్ధికై మిక్కిలి యాతురత కలవారైయున్నారని యు ప్రభుత్వమువారు స్వాతంత్ర్యమిచ్చి మాగ్గము చూపిన యెడల పనిచేసి కొందరునుటయు స్పష్ట ము. కావున ప్రభువులు బాగుగాయోచించి జిల్లా బోర్డులు తొలుత బోర్డులలోని ప్రజా ప్రతినిధు లకు నిష్పాతికంటె నెక్కువ స్వాతంత్ర్యములిచ్చి అచ్చటచ్చట సెస్సులువైచి ఆయాప్రాంతముల లాభమునకే యుపయోగపెట్టుకొన ననుజ్ఞ యిడిన చో నిజమగు స్వ ప రి పాల న పునాదివద్దనుండి ప్రారంభమై నెగడి బ్రటిష్ రాజ్యతంత్రపు శాశ్వత కీర్తికి నిదర్శనమగునని నమ్ముచున్నాము.

మధ్యరంగమున జర్మను బలములు తాత్కాలిక ముగా నుడిగినట్లు కనుపించుచున్నవి. ఎవరిను ఈ సరులనైపున నంత పోరాటములేదు. మిత్రమండలి వారు తరిమికొట్టుటకు వీలులేనంత మాత్రము జర్మనుసైన్యము లున్నట్లు వినుచున్నాము. బెర్లిన్ నుల జలప్రళయమున కాగలేక జర్మనులు బ్రిల్లి ప్రాంతమునకు సైన్యములచేరుచున్నారట! జీబ్రుగ్గ వద్ద జర్మను లారుసముద్రాంతగ్రాములుచేచ్చియుండి రట! జీబ్రుగ్గును ఆంగ్ల నౌకాదళముతాకి ధ్వంసము చేయుటతోడనే ఆవి ఏమయినదియు తెలియ రా లేదు. మరియొకచోట బ్రిటిషుదీవుల కు తర్రభాగ మున పీయర్లె నునద్ద నొక యాంగ్ల యుద్ధనావ ముందుచే నెగరకొట్టబడినదట. ఇవి నావలోని ముందు రగల్కొనుటచే సంభవించిన విపత్తని తెలియు చున్నది. తూర్పున పోలండునందు జర్మనులకు బాగుగా పరాజయమైనట్లు వార్తలుకలవు. విశ్వ లావార్తల మధ్యను వారివరుస భేదింపబడినది. పాయలవెనుక చేరుకొని రుష్యావారు వారిని మర్దించినారు. ఆఫ్రికాలోను రుష్యావారు చొరవతో పనిచేయుచున్నారు. హంగరీ ప్రవేశించినారు. మెజో, ల్యాబారెజ్ అను స్థానములకడ శత్రువు నెదిర్చి యోడించి 3500 ఖయిదీలను దండిగా యుద్ధ సామగ్రిని కట్టుకొనినారు. హంగరీలోనికి కాపేధి యను పర్వతములగుండగల త్రోవల నాక్రమించు కొనుటకాక నాని ముఖ్యముఖమున నుండు పట్టణ మునుగూడ స్వాధీనము చేసికొనినారు. తుర్కీవా రును పరాభూతు లగుచునేయున్నారు.

మధ్యరంగపు యుద్ధమున మన నీరులలో నొక్కడగు హన్లూరు గంగాసింగు అను నతడొక్క డుగ పదనీసంఘము శత్రువులను మడియించి శౌర్యముచూపి ఫ్రాంచి యధికారులచే విక్టోరియా క్రాసను నుత్తము గౌరవ చిహ్నమును బహుమాన ముగా నందినాడని వార్త కలదు. కాని యిది స్థిర పడనలేనట. స్థిరపడి మన కానంద మొనగుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

ప్రసిద్ధపురుషుడు సైన్యమున చేరుట.
లండను నవంబరు 25:—డాగ్లసుందు విఖ్యాతిపొందిన వైపరుఫింట్జేటరు తిరిగి సైన్యమునకేరెను.

సేనాముఖమున మార్పులేదు.
లండను నవంబరు 26:—ఈదినము శాంతముగనుండెను. సేనాముఖమునందెచ్చటను మార్పులేదు అని నిన్నటిరాత్రి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

దెబ్బలు తిరిగిన భారతీయ సైనికులు.
రాజు, రాణిగార్లు బహుమతులను పంపుట.
లండను నవంబరు 26:—యుద్ధములో దెబ్బలుతిని ఇంగ్లాండులోని న్యూపోర్టు వైద్యశాలకు తీసికొని రాబడిన భారతీయ సైనికులకు బహుమానముగ, చేతికర్రలు, దుస్తులు, సిగరెట్టులు మున్నగు వానిని పంపించిరి.

జీబ్రుజ్జేపై ఫిరంగులు బారుజేయుట
జర్మనీవారి నాకోద్యోగీయుల గృహము ధ్వంసమగుట
లండను నవంబరు 26:—క్రీటిషువారి యుద్ధపుటోడలు ప్రయోగించిన బాంబులలో మొనటిని జర్మనీవారి యంతర్గా మివై బని జేయుచుండిన జర్మనీవారియధ్య బడి ప్రేలుబడి వారిలో 17 గురు మృతిపొందిరిని జీబ్రుజ్జేనుండి తరణాగతు చాలెండునకు వచ్చినవారు చెప్పుచున్నారు. పారెన్ హోటలు ధ్వంసము గావించబడెను. ఇండు జర్మనీవారి నాకోద్యోగీయు లుండిరి.

హైందవస్వచ్ఛంద సైనికుల మొదటి పరాలము
హన్లూరుగంగాసింగు పరాక్రమము
లండను నవంబరు 26:—టయ్యుసైనిక యిట్లువ్రా యుచున్నది - విక్టోరియా క్రాసుఅను బిరుదమును హైందవు లలోప్రథమమున 57 వ వైబ్లను రైఫిల్సులోని హన్లూరు గంగాసింగుగారి కియ్యబడెను. కందకములలో జరిగినముప్పి యుద్ధ మున గుండిన 16గురు హైందవులకును వీరొక్కరేమిగి లిరి. హన్లూరుగారు 11 జర్మనీవారినిజులిరి. వీరుచనిపోయిరిని విడిచిపెట్టబడిరి. వీరిజేహము నందయిదు గాయములున్నవి. హన్లూరు గంగాసింగుకు విక్టోరియా క్రాసు అను బిరుదు యియ్యబడిన సంగతి టయ్యు స్థితకలో ప్రకటింప బడిన తంతివార్త వలన తెలియుచున్నది. ఈ వార్త బోలోను పట్టణమునుండి వచ్చినది. ఇంతవరకు యీ వార్త ప్రకటనప బడలేదు.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.
లండను నవంబరు 26:—ప్ర్యాంసు నగరమున శేటి మధ్యాహ్నమిట్లు ప్రకటింపబడినది:—యుద్ధపు స్థితిగతులలో నిన్న విశేషముబడలేదు. ఉత్తరమున తీవ్రముగ ఫిరంగులు నెట్టి కొట్టుటలేదు. శత్రువుల కాల్పులను మానేసలకు ముట్టడించుట లేదు. కొన్ని కొన్ని స్థలములలో మానేసలు కొద్దిగ ముందుకు పోయినవి. అక్రాసు ప్రాంతములలో శత్రువులు ఫిరంగులు నెట్టి కొట్టుచు నేయున్నారు. మిస్సేయొద్ద శత్రువులు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. కాని, వారికి చాల నష్టముకలిగినది. సోమకు పశ్చిమాభిముఖము మేము ముందుకుపోవుచున్నాము. అగ్గోరు, వీమరు, లార్రెన్, నోసు జెనులలో శాంతముగనున్నది. వోసుజెనుక్రిస్టు స్థలములలో దట్టముగ మంచుపడినది.

ఆంగ్లేయయుద్ధపుటోడ ధ్వంసమగుట.
లండను నవంబరు 26:—చర్చిలుగా పట్టు తెలియ జేయుచున్నారు:—బారోపా అను ఆంగ్లేయయుద్ధపుటోడ పీన్నునుమొద్ద ధ్వంసమైపోయినది దీనినికనుక్కు ఏడెనిది నందలయందెబ్బలో 12 గురుమాత్రముక్షింపబడిరి. ఇది 1895 న సంవత్సరములో కట్టబడినది. దీనివేగము గంటకు 18 మైళ్లు దీనినాడ 4-12 అంగుళముల ఫిరంగులు, పదిరెండు 6అంగుళముల ఫిరంగులు, మున్నగునవి అమర్చబడినవి.

ఇదాక్ మహారాజుగారు

లండను నవంబరు 25:—ఈ శత్రువుఖ్యపట్టణమగు కెయికో నగరములో ఇదాక్ మహారాజుగారిని ఒక పత్రికా ప్రతినిధి దర్శించగా మహారాజుగారు ఇట్లు చెప్పిరి— హిందూదేశము తన ధర్మమును నెరవేర్చు నభిలషించుచున్నది. తన సేనను బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య రక్షణకు గాను ఇంగ్లిష్ సేనలతో కలసి పోరాడుటకు పంపుట ధర్మమని హిందూదేశము ఎరుగును. హిందూదేశమునుండి లక్షమంది హైందవ సైనికుల మాత్రము యుద్ధమునకు పంపుచున్నారని మొదట వింటిమి. కాని రెండు లక్షలని ఇటీవల తెలియవచ్చినది. ఈ వార్తమాకు విపరీతమగు సంతోషమును కలిగించినది.

యుద్ధమునకు పంపండుకు చింతిల్లుచున్న వారు హిందూదేశములో ఆశేకులుగలరు. చక్రవర్తివారు 10 లక్షలుగాని, 20 లక్షలుగాని, 30 లక్షలుగాని నేన కాకలెనని కోరుపక్ష మున మా ఆనందమునకు మేరయిందదు. రషియా చక్రవర్తి యగు బారుగారి సేనయంతటి పెద్ద సేనకాలెనని బార్జి చక్రవర్తిగారు కోరు పక్షమున హిందూదేశము పంపగలదు. ఏ ముందురా? ఇంగ్లాండు ప్రపంచ వాగవత్ కొరకును, శూర భిముజీయగు డెర్బియము బోటి క్లిన్సీ రాష్ట్రముల ప్రాణ రక్షణ కొరకును పోరాడుచున్నది. కాబట్టి మా సర్వస్వము ఇంగ్లాండు దిగానే భావింపవచ్చును.

“ఎమ్ డెన్” నాశనము.

సైనికుల సంతోషము.

లండను నవంబరు 26:—యుద్ధమున కన్నులార చూచి నవాదొకడు ఇట్లు చెప్పినాడని వార్తాప్రకటన సంఘమువారు తెలియజేసిరి:— “ఎమ్ డెన్” ధ్వంసముచేయబడిన దనువార్త యుద్ధముచేయుచున్న మిత్రమండలి సేనలకు అమితానందము ను కలిగించినది. జర్మనుల కందకములు దగ్గరగానున్నవోట్ల మిత్రమండలి సైనికులు “ఎమ్ డెన్ వద్ద”ను గూర్చి జ్యోతులకు వినపడునట్లు వ్యాఖ్యానములు చేసిరి. జర్మనులకు కొ పమువచ్చి మిత్రమండలి సేనపై ఫిరంగులను విపరీతముగ కాల్చిరి. ఫిరంగులు కాల్పుటకు విరాళములేదు. విశేషములేవియు లేవని తెలిపినవాడు మాడ ఆశేకమందచనిపోయిరి.

ధ్వనిలేని ఫిరంగి.

జర్మనులు ధ్వనిచేయని ఫిరంగిని ఒక దానిని ఉపయోగించిరి. గుండు బయటపడునప్పుడైన మ్రోతట్టెట్టెదు. ఈఫిరంగి గుండ్లు తగిలి ఇంతవరకు మనవారు ఎరరును చనిపోలేదు.

జర్మను విమానమును పట్టుకొనుట.

జర్మనీవారి విమానమును ఒక దానిని చునవారు పట్టు కొనిరి. ఆవైమానికులంద “హిందూదేశపు సైనికులను-బ్రిటిష్ వారికి సాహాయ్యము చేయవద్దని ప్రోత్సాహపెట్టుచు హిందూ సాని భాషలో వ్రాసిన కాగితములున్నవి.

రుష్యా

ప్రోలాండులో రుష్యావారు జయమునొందుట

లాహోరు నవంబరు 26:—ఈకింది తంతివార్తలు నిదిలో అందు మిలిటరీ కలెక్టుప్రతికే వచ్చినవి.

లండను నవంబరు 26:—నిన్నటిదినమున రుష్యాచక్రవర్తి గారు వైద్యశాలను దర్శించినపుడు గాయములనొందినవారితో ముచ్చటించి దానివలన పోలండునందర రుష్యావారు గెలుపొంది రని తెలియవచ్చినవార్త నొంతవకు ప్రకటనచుచున్నది. రుష్యావారికి దక్షిణభాగమున జయముకలిగినది వెల్లొ గ్రాడునందలి మార్షింగుసోమప్రతికా విలేఖకుడు చెలువుచు న్నాడు.

వెల్లొ గ్రాడునందలి టయ్యుసైన్యప్రతికా విలేఖకు డిట్లు చెప్పుచున్నాడు:—విన్ మ్యాలావార్తలమధ్య ప్రదేశమునం 400000 బొమ్మి నైనికులున్నారు. వీరు శత్రుజేయబడి యొకభాగము త్రేర దిక్కునకును మరియొకభాగము దక్షిణముగ గోల్తున్నారు. ఈసైన్యమునకు వెనుకతెట్టునకు రుష్యావారు వచ్చి యెక్కువ నష్టమును నిలిపినట్లు ప్రకటనచున్నది.

జర్మనీనాశితి.

రుష్యావారు హంగరీని ప్రవేశించుట.
లండను నవంబరు 26:—వెల్లొ గ్రాడు సోలాండు నందును, గిటిషియా యందును రుష్యావారు గెలుపొందిరియు ఖయిదీలను, స్థిరపడిలను చనిపోయినవారు దొరతనమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

రమ్యవారు హంగేరిలో ప్రవేశించిరి.

ప్రకటనయందెట్లున్నది. లాడ్జిమిషను పోరాటము జరుగుచున్నది. నవంబరు 10 వ తేదీన స్త్రీకో, బ్రెజిల్, కొలంబియా, రుజ్జోగూ, లెక్జో ప్రదేశములపైబడిన జర్మనీవారు రుష్యవారి యొత్తిడిచే యుద్ధరాభిముఖముగ బోవ సంకల్పితప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. చెదరిన పటాలములు కొలుస్కాకు దక్షిణమునందు తిరుగుచున్నవి. ఖైదీలను పెద్దభిరంగులను బట్టుకొంటిమి.

జెంక్వివా క్రాకోముఖమున పేలుకలుగుట.

లావిష్కర్తల మనకు పేలుకలిగినది. జెంక్వివా, క్రాకోలకర్త పోరాటమునందు మనకు లాభముకలిగినది.

అమెరికా

అమెరికావారి డిస్ట్రీకుసుబహుమానములు.

లండను, నవంబరు 25:—జేసక్ అనుపేరుగల అమెరికావారి సాంట్యాజుయోడను స్థిమత్తుగ నేటిమధ్యాహ్నమున దొరతనమునా రాహ్వించిరి. యుద్ధముచేయుచున్న వారి విజ్ఞులకు క్రీస్తుజన్మదినోత్సవముల బహుమానములుగ నిచ్చుటకు 1200 టన్నుల బరువుగల సామానులదెచ్చెను. ఇటు తరువాత నీయోడ మార్కెట్నులోనగు యితర శ్రేష్ఠస్థానములకు బోవును.

జర్మనీ.

కీలుకాలునను బల్లపరుచుట.

లండను నవంబరు 25:—కీలుకాలున సంగ్రహణము ద్రవ్యజడ కందకముల నతిత్వరముగ జర్మనీవారు జరపరుచున్నారు. వ్యవస్థాపక హోల్స్టీన్లోనికి వైద్యముల వెక్కుచునా బంపుచున్నారు. అం. డెన్మార్కుదేశీయులు చెబుతున్నారు.

జర్మనీవారు నిరోధింపబడుట

అలహాబాదు నవంబరు 25:—పయనీరుపత్రిక లండను విశేషబడియు తంతినపుచున్నాడు. రమ్యవారు జర్మనీవారి కెక్కువనవ్వమును గలిగించి ముందునకు రాకుండనిరోధించిరి. జర్మనీవారి కాల్యంట్లులను ప్రోగ్రెసువురయును కొన్నిభిరంగులను రమ్యవారు డబ్బుకొనిరి. జర్మనీవారు మనువువెనుకకు బోయినపుడు బాటలు పాడుగావింపబడుటచే నివ్వకు వారికి సామగ్రిపదార్థములు సరిగా కేటటలేదు. పాడైనపటాలముల వారికి రిజిస్ట్రేషనుజేర్చి క్రొత్తపటాలముల సేర్పరచుచున్నారు.

జర్మను సైనికులు పరిగెత్తుకొనిపోవుట.

లండను నవంబరు 25:—హోలండులో యుద్ధముచేయుచున్న జర్మనులు ఓడిపోవు నూచనలు కన్నట్లుచున్నవి. విస్సులా వాల్టెలమధ్య పోరాడుచున్న జర్మనుసేనలు, చాల దూరము పారదోలబడినవని సుస్యనులనండి వచ్చిన తంతివార్త వలన తెలియుచున్నది.

జర్మను సయినీకులు.

ఈసభ ప్రాంతముల నితిగతులు.

లండను నవంబరు 26:—టయమ్మ పత్రికకు ఉత్తర ప్రాన్యనుండి క్రిందివాక్తవచ్చినది:—పరాసు, అంగ్లేయుసేనలు తమమీదపడకుండ కాపాడుకొనుటకు తగినంతమంది జర్మనులు మాత్రమే ఈ సభనది ప్రాంతముల నున్నారు. జలమయమైన ప్రాంతములనుండి జర్మను సయినీకుల నందరిని తిల్లి జిల్లాకు పంపివేసిరి.

జర్మను డిప్టాయరు.

లండను నవంబరు 27:—సౌండులో జర్మను డిప్టాయరును బ్రిటిషునావ నాశము చేసినది నిజమనియు దీనికి చాలనవ్వము కలిగినదనియు జర్మనీవారి తీగతని వార్తవలన తెలియుచున్నది.

అంగ్లేయ సైన్యానికులు.

జర్మను విమానాలయముపై బాంబులువేయుట.

వ్యాధిగుణము నవంబరు 25:—జర్మనువిమానములను మరమ్మత్తుచేయు డ్రెడిఫా థెనులోని యంత్రకాలపై అంగ్లేయ వైమానికు ల్లికల బాంబులువేసిరి. అన్ని పనిముట్లతోను యంత్రములతోను నిది అమర్చబడియున్నది. అంగ్లేయవైమానికులు వేసిన బాంబులవలన నీకర్మాగారము ధ్వంసమైనది. ఇక్కడ పనిచేయువారు బాంబులువేసినందుకు, చాల భయపడిరి. కపేంద్రుడు బాడింగుటను, లెఫ్టినెంటు సిస్టిగార్లు తరిగినవచ్చిరి.

జర్మనీవారి ప్రయత్నములకు భంగపాటు.

లండను నవంబరు 25:—జర్మనులు ఇంగ్లండుకు ఎదురుగా తెల్లము తీరమునను జీబ్రాజురేవును తమ యుద్ధనావల నిలయముచేయ వలెనని సుస్యము సిద్ధముచేసిరి. బ్రిటిషు యుద్ధనావలు జీబ్రాజుమీద భిరంగులను కాల్పుట వలన జర్మనీవారి ప్రయత్నములకు భంగపాటు కలిగినది. బ్రిటిషు నావల భిరంగి గుండ్ల వలన జీబ్రాజు రేవులో జర్మనులు కట్టిన కూమలు పవర్ ఫాక్టరీ ధ్వంసమైనది. అని హోలండులోని పత్రికావిశేషములు తెలియ జేయుచున్నవి.

రైలువేనాశము.

జర్మను విమానముల ఉపయోగమునకై ఉదజనిని ప్రొడ్యూస్) తయారుచేయు యంత్రములను బ్రూజ్ నగరమునకు పంపవలెనని జర్మనులు ప్రయత్నించిరి. కాని బ్రిటిషు భిరంగిగుండ్లవలన రైలుకోడు కొంతవరకు నాశమై నందున వారి ప్రయత్నములు సాగలేదు.

6 సబ్ మెరైనుల అంత తలెయలేదు.

సబ్ మెరైనులను విడిచేసి జర్మనులు జీబ్రాజు రైల్వే మీద తీసికొనివచ్చుచున్నారనియు, వీని న్నిట్టిని తిరిగి అమర్చి బ్రిటిషుయుద్ధనావలపై మీదకు పంపువలెననియు అమ్యుటర్ దామునండి అక్టోబరు 30వ తారీఖున రైటు యేజెస్సీవారు లండను పత్రికలకు తెలిపిరి. వీరు తెలిపినట్లుగానే జర్మనులు జీబ్రాజు రేవులో 6 సబ్ మెరైనులను జేర్చిరి. ఈ సబ్ మెరైనుల గతి ఏమైనది ఇప్పుడు తెలియుట లేదు.

ఆస్ట్రియా.

ఆస్ట్రియావారి యోటమి.

లండను నవంబరు 26:—కార్పెల్ యా పర్యవేషముల కాలమున్న మనవైనకులు మీజిలాబోరెజ్ సమీపములనున్న ఆస్ట్రియావారి వైద్యములను చుట్టుచున్నారు. ఇచ్చోట ఒక జనరలును, 40 మంది యువ్వోగీయులును, 8500 మంది భటులును, పెద్దభిరంగులును, మాడురైలును మనకుజచ్చెను. హంగేరి బయల్గొను మార్గములకు కనుమల ముఖద్వారముననున్న కొనోమాయను పట్టణము నాక్రమించుకొంటిమి.

తురుష్కసానము.

బ్రాసానుపట్ట కొనుట.

అలహాబాదు, నవంబరు 26:—పయనీరు పత్రికకు యిట్టిని తంతినచ్చెను. యుద్ధము ప్రకటించిన తరువాత 17-దినములలో బ్రాసాను స్వాధీనపరచుకొనుట ఇండియావంతము వారియొక్కయు వైద్యయొక్కయు అధిక సామర్థ్యమును వెల్లడించుచున్నది.

టర్క్ వారోడిపోవుట.

బాటలు శనములతో నిండియుండుట.

లండను నవంబరు 26:—వెట్రాగ్రేడు దొరతనమునా రిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. టర్క్ వారోవైద్యమును రమ్యవారు తరిమి ఎత్తరంపై పున వారి నొడించిరి. చాలమంది ఖైదీలను, మందుగుండు సామానును బట్టికొనిరి. బాటలు బిగిసిపోయిన శనములచే నిండియుండెను. ఎత్తరం, వెట్రాగ్రేడుకోటల చాటునకు టర్క్ వారు పోవునట్లున్నది.

టర్క్ సేనలో భేదము

లండను నవంబరు:—11 వ టర్క్ సేనలోని డయార్ బక్, ఖార్ బక్ పటాలములలోనున్న సైనికులు “మేము రషియా థారితోయుద్ధము చేయుము” అనివల్లిపోవు చున్నారని ఆసియా సైన్యమునండి ఈజిప్టుముఖ్య పట్టణముగురైయో నగరమునకు వచ్చుచున్న శరణాగతులు చెప్పుచున్నారు.

బాల్కనులమనస్థితి.

లండను, నవంబరు 26:—బాల్కను దేశములలో సుమత్యమును సాధించుటకు రాయబారములు జరుగుచున్నవి. విశ్రమదలించిరి సలహాచొప్పున సర్వోయావారు బల్గేరియాకు కొంతదేశము నిచ్చుటకీర్తవడిరి. బల్గేరియా ముఖ్యమంత్రియగు డాక్టరు రురడో స్టావోఫ్ గారు సాబ్రంజియందు ప్రసంగింపుచు బల్గేరియావారు తటస్థులై యుండవలెనని నొక్కిచెప్పిరి. విశ్రమదలించిరి మంత్రులు డాక్టరు రురడో స్టావోఫ్ గారి దర్శనము జేయుటవలన నేదో విశేషమున్నదని సాక్షియావారముచున్నారు.

వజీరాహిందూసానము

లాస్కాలు స్త్రీమరును వదలి వెళ్లుట.

కల్లికోట నవంబరు 26:—“క్లాస్ థాతిక్” అను స్త్రీమరులోని 20 మంది లాస్కారులు వావా అబీమాఅనుసరంగు నాయకత్వము క్రింద మొన్న 19-వ తారీఖున సమైక్యపని మాని వేసిరి. ఈ స్త్రీమరు 21-వ తారీఖున కాలిక్ట్ రేవుచేరినది. వెంటనే సమైక్యపని వారందరు స్త్రీమరును వదలివెళ్లిరి. స్త్రీమరు కనైను రాజ్ ఓల్ అను నతడు సమైక్యపని వెల్లిపోయినాని కాలిక్ట్ రేవు ఆఫీసుకు తెలియపరచెను. పోర్టు ఆఫీసు వెంటనే అడిషనల్ డిప్టీమేజిస్ట్రేటు వి. పి. రావ్ ఐ. సి యస్. గారి వద్దవార్తయిచ్చెను. రావుగారు ఈకేసును కాలిక్ట్ రేవు మేజిస్ట్రేటుకు విచారణకు పంపిరి. మొన్నటితో ప్రాసిక్యూషన్ తరపు సాక్ష్యము పూర్తియైనది. ముద్దయల తరపు స్త్రీమరు శనివారమునాటికి వాయిదా వేయబడినది. ప్రాసిక్యూషను తరపున టి. వి. సుందరయ్యర్. బి. య్యె. బి. యల్ గారు వాదించిరి. లాస్కారులు స్త్రీమరును వదలి వెళ్లుట వలన స్త్రీమరు అలస్యమైనందు చాలనవ్వము కలిగినదని చెప్పుచున్నారు. మదరాసునండి కొత్తలాస్కారులను పిలిపించిరి. స్త్రీమరు తలచేప్పటికి వెల్లిపోయినది. ముద్దయలను బామిను మీద విడుదలచేసిరి.

రాహోర్లు

లాహోరు వైద్యకళాశాల.

లాహోరు నవంబరు 26:—పంజాబు దొరతనము వారు ఈక్రింది విషయములను ప్రకటించిరి. యూరోపుయుద్ధధూమలలో వైద్యపచారముచేయుటకు లాహోరు వైద్యకళాశాలలోని ప్రొఫెసర్లును పంపివేయుదురనియు, ఈ కారణమువలన కాలేజీనిమూసివేయుదురనియు వదలి పుట్టినదనికొన్ని పుత్రికలు ప్రయించినవి. పంజాబుగవర్న మెంటువారు కాలేజీని మూసివేయదలచలేదు, మూసివేయవలసినంత అవసరము వచ్చునని కూడతలచుటలేదు. ఇదివరకు ఇద్దరు ప్రొఫెసర్లు యుద్ధధూమికి వెల్లిపోయిరి బహాకొద్ది రోజులలో మరి ఇద్దరు వెల్లిపోవచ్చును. వీరు వెల్లివెనువున్న వారితోనే పని జరుగును. ఉన్నవారికి పని ఎక్కువ అగును. కాని కాలేజీ మూసివేయవలసిన అవసరముకాదు నలుగురుపోగా మిగిలిన ప్రొఫెసర్లుకూడ వెల్లివలసివచ్చిన ఏమోగాని, లేకపోయిన కాలేజీమూయబడదు.

అలహాబాదు.

బలరాంపూరు మహారాజావారి యూదార్థము.

అలహాబాదు నవంబరు 25:—యుద్ధము జరిగినంత కాలమును నెల 1 కి రూ 5000 చొప్పున నిచ్చెదమని బలరాంపూరు మహారాజావారు వాగ్దానము జేసినది నవంబరు 25 తేదీన ప్రాయమున్నది.

పెరిటోరియల్ సేన

అలహాబాదు నవంబరు 26:—కొత్తగా అలహాబాదు వచ్చిన పెరిటోరియల్ సేనకు అలహాబాదు కల్లులలో మెంబర్లు మంగళవారమునాడు విందుచేసిరి. లెఫ్టినెంటు గవర్నరు సర్ జేమ్స్ మెస్టెనుగారు నాటిసాయంకాలము అభ్యర్థకులగు నుండిరి. మెస్టెనుగారు, మేజరు జనరల్ మేగారు, సర్ బాల్లి నామ్స్, రాన్ అల్ ఫ్రెన్ గార్లు స్వాగతోపవాసములనిచ్చిరి. మేళములు తాళములతో అనందముగ విందు జరిగినది.

కలకత్తా.

గ్రామస్థులను మోసముచేయుట

గ్రామాధికారులు శిక్షింపబడుట.

కలకత్తా నవంబరు 26:—గ్రామవాసులను సేనలలో నైనికులుగ చేర్పించవలసినదని తమ్యను దొరతనమువారు కోరి రనియు, కొంతసామ్మయిచ్చుకొనినయెడల, మినహాయింపు చేయబడుదురనియు, ట్రీగ్రామములోని కొందరు పంచాయతీ దారులును, చాకిదారులును గ్రామస్థులను మోసముచేసి డబ్బులాగిరి. ఇందునకై ముద్దయలు విచారించబడి తలకొక నాలుగుమాసముల కఠినభయదు విధింపబడినది. ఇట్టి మోసము చేసిన మరికొందరుకూడ విచారణయందున్నారు.

పంచాయతీ విచారణ

కడిచినరాత్రి బాంబుదాడుకలము సందర్భమున, హెడ్లుకానిస్తేలిల రామభజనసింగు మరణము విషయమై ఎఫ్. కే దొడ్డుగారు పంచాయతీ చేసిరి. సోదరువారు తెలియజేసిన యాక్రింది సంగతులను, దొడ్డుగారు జ్యూరికి చదివి వినిపించిరి:—హంతకులు మొదటి శిక్షాయము బాంబును వేసిరి. దానిమీద కానిస్తేలిల రామభజను, సిస్ట్రీలంతిసికొని అక్కడ తిరుగుచుండిన కొందరి మీద, ఒక బారు వదలెను.

హాడ్ కాని పేటిలు పిల్లలు కాల్చే నోలే దా
:హంతకులు తిరిగి పిల్లలు చేసినవంటనే రెండవరాయి పెట్టి
శాటిరి. కాని పేటిలు అక్కడచనిపోయెను. పెద్దగాయము తగి
లిచినది. దానిలో ఇనపతిగా ముక్కలు ఏమను, చిన్నచిన్న లో
హపుముక్కలును నున్నవి. పిల్లమిదను పిక్కలను మొత్తము
మీద ఏమను మొత్తమును నడుముమీద ఒకటిని తగిలినది. దీనివల
ననే యితడు మృతిపొందెను. జాగ్రత్తమున, దహనమును
చేయుట కుత్సరచిచ్చిరి. దీనివలన 26 తేదీని తిరిగి శాంతిచా
రణ జరుగును.

ఒక రాజకీయ దోషపుడు,

యొక్క ప్రవర్తనకై బాహిను పుచ్చుకొనుట.

కలకత్తా నవంబరు 26:— రాజకీయ దోషములతో
సంబంధ ముండెనని అనుమానింపబడిన శివరత్నమారగుహయను
నతడు, క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోర్టు 109-వ సెక్షను ప్రకారము
నిన్న రెండవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కామెల్లుగారి వలన
శిక్షింపబడెను ముద్రయికి రాజకీయపుబందిపోటు సేరములో
శిక్షింపబడిన వారితోను, వక్కా ఆసు కీలన సమితి సభ్యుల
తోను సంబంధ మున్నది. వక్కా ఆసు కీలన సమితి ఆరాజ
కుల సంఘము. దీనిని 1908-ద సం॥ములో దొరతనమునా
రణగొట్టెరి. పదిమూసములవరకు, యొక్క ప్రవర్తనమునకై
శివరత్నమారు 900 లకు ఇదరచేత బాహిను యిప్పించు
టకును, వేయిపాపాయలకు బాహిను పత్రమును ప్రాసీయిచ్చు
టకును, ఉత్తరపు చేయబడినది.

కలకత్తా బొంబాయి డౌజర్లము.

కలకత్తా నవంబరు 26:— కడచిన జనవరిలో ఇనస్పె
క్టరు నృపేంద్రనాథగారు కలకత్తాలో చంపబడెను.
ఈవాత్య సంధ్యమున రామభజనీగు అను హెడ్డుకాని పేటి
లుకు 750 రూపాయలు బహుమతి చేయబడినది. ఇతడు నిన్న
సాయంకాలము బాంబుదాడునములో చంపబడిన పోలీసు
ఉద్యోగులలో నొకడు. ఇంకొక పోలీసు ఉద్యోగునకు చాల
దెబ్బలు తగిలినవి. ఇతడు మెనోడత్తుపాండే. ఇతడు ఇనస్పె
క్టరు గోసును చంపినట్లుచిచారింపబడిన తరువాత విడుదలచేయ
బడిన నిర్మలచంద్రరాయని పట్టుకొనినవానిలో ముఖ్యుడు.

డిల్లీ

నవ్వమైన బ్రిటిషుపై నికులు.

డిల్లీ నవంబరు 25:— బ్రిటిషు తూర్వాఫ్రికాలో యాక్రిం
దివారు మృతినొందిరి:— ప్రాప్తయైన నెంటు ఇన్స్పెక్టరు రాయల్
నార్తలాన్సు 4019 కలరు. స్వల్పము హామ్యమును, 7208 స్వల్ప
ము హామ్యము, 9855 లాన్సు కాన్సల్ ప్రెజ్డింగు. ప్రియవేట్సు
8917 కామర్, 9148 యంగు, 10194 రాబర్టును, 9180
బామ్యును, 9488 ఆడమును, 9965 స్మిత్తు, 1119 మాక్సేను,
9865 డే, 9947 వైటలాను. 9467 బాలంటయను. 88 వ
ఇన్స్పెంటరీకస్తూను. జి. హెచ్. ఎమ్. ఫుల్లర్, 98 వ ఇన్స్పెం
టరీకస్తూను జి. హెచ్. హెచ్. 101 వ గ్రాడియర్సులెట్టి
నెంటు హెచ్. ఆర్. బ్రాక్సు, లెట్టి నెంటు ఆర్. పి. హ్యూ
జిగారును, లెట్టి నెంటు హామరు గారును, జమీదారు ఆనంద
రావు భాస్కర్ గారును, జమీదారు డింగ్లెష్ యాదోవ, జమీ
దారు గోవిందరాని గారులు.

గాయములు తగిలిన మృతినొందినవారు:— లోయర్ నా
త్రలాన్సు ప్రెజ్డింగు 8870 బార్నరు, 8718 నిట్టింగు, 9781
బాన్సును.

గాయములు తగిలినవారు:— 10055 కెన్సి, 10406
వాల్లింగు, 10865 పాటెను, 9569 దంజిలును, 8554 కాడి
కు, 9065 కాన్సిట్టు, 8970 మాయట్టు, 10844 మెల్లంగు,
9538 స్మిత్తు, 9261 కాన్సల్టు, 10347 డబ్బిల్స్, 9668
లిట్టకరు.

బాగుగ గాయములు తగిలి ఖయిదీలుగానున్న వారు
10048 డ్రమ్మరు, టిస్సేపు, 10484 ప్రెజ్డింగులకు 13 వ
రాజపుట్టు, కప్తాను. సి. వి. ఎఫ్. సేమారు. కప్తాను జి. సి.
నెంటు పి. బప్పరీ. లెట్టి నెంటు బాగుగూసను, 61 వ ప్రెసిట్టు.
లెట్టి నెంటు కర్నూలు యి. సి. బట్టును, కప్తాను హెచ్. జి.
సేన్సి, లెట్టి నెంటు ఆర్. ఆర్. యూ యింగు.
88 వ ఇన్స్పెంటరీ కప్తాను జి. డి. వైటు. లెట్టి నెంటు సి.
హెచ్. కున్నాకు.

కనబడనివారు. లామర్ నార్తలాన్సు ఆర్.
విలియము, 8242 లెట్టి నెంటు స్వల్పముమాలి, 8849 కాన్సల్ కా

టర్, 2888 గ్రాహమ్, 7920 విలియము, ప్రెజ్డింగు 9610 మ్యా,
9521 వైటు, 8587 డబ్బియము 8262 మిక్సోహను. 8495
క్రెగ్ నీరు, 8921 జెఫ్రీసు, 9589 ఆక్సిగ్నసు, 9152 జూని
పరు, 9170 వీరు, వీరు 9122 మిక్సో, 9679 యావెసు,
9640 మిస్సింగు, 5517 స్వల్పము వాట్సు, 9991 లో కాన్సల్
రల్ కాన్సి. ప్రెజ్డింగు. 8549 కాలో, 9500 కాన్సల్, 9682
జీనీలు, 18527 జోన్సు, 1005 వామ, 9878 గ్రిగ్రిత్తు,
8898 పేలరు, 9983 వెట్టెటు, 8888 హో వెలు,
9971 క్లాక్సు, 9678 చార్లసు, 10895 ప్రూడిసు, 9624
మె, 9797 బూరెసు, 8429 డ్రమ్మపుడు.

ఈక్రింది చెప్పబడినవారు గాయములు తగిలినవారనియు
ఖయిదీలనియు, చెప్పబడుచున్నారు. ఇది అధికారులచే చెప్ప
బడినదికాదు.

9151 ఆన్డరును, 9911 వ్రడ్డు, 10809 డెమ్మరుహిస్టిస్సు
9456 బల్లారి.

శత్రువులగు విదేశీయుల వర్తకమును గూర్చిన ఆర్డరు.

డిల్లీ నవంబరు 26:— ఇటీవల ప్రకటించబడిన హాస్టల్
ఫారమును ప్రేడింగు ఆర్డరును సరించి శత్రుదేశములవారికి లైసె
న్సుల నిమృతకు గమనింపవలసిన నిబంధనలక ప్రత్యేక ప్రక
టనమున ప్రచురింపబడెను. లైసెన్సు పొందగోరిన కంపెనీ
బ్రిటిషురాష్ట్రమునందు రిజిస్టరు చేయబడి యుండవలెను. శత్రు
దేశములవారిలో నొక కంపెనీవారు వర్తకము జేయగూడదు.
కంపెనీ డైరెక్టరులలో శత్రుదేశములవారు రెవ్వరు నుండరాదు.
తేక శత్రువులగు ఆస్యదేశములుగాని వారితరపున మరయొకరు
గాని కంపెనీ మూలధనమునందు మాడవ భాగమునకంటె
నెక్కువగా భాగస్వాములై యుండగూడదు.

రషియనుల విజయము.

వెట్టోగ్రాడు నవంబరు 26:— "వార్సాగజెట్" అను
రషియను ప్రతీక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— పోలాండుదేశము
నందలి లాడ్లు పట్టణమువద్ద రషియనువారు వేలకొలది జర్మను
లను ఖయిదీలుగ పట్టుకొనిరి. వీరినందరిని రషియను తీసికొని
వచ్చుటకు 48 రయళ్లు కావలసివచ్చినది. ఇన్ని రయళ్లమీద
పంపుటనుబట్టి మాత్రగా ఒక నేనకు నేన రషియా వారిచేతిలో
పడినట్లు ఊహింపవలెను. ఒక్కజర్మను నేనముట్టడిచేసినరషియ
నులను తప్పించుకొని వెళ్ళిపోయినది. తక్కిన నేన మధ్యచిక్కి
ఏమియు జేయజాలకపోయినది. ఎంతమంది ఫ్రెంచీలుగ చిక్కి
నాలో ఇంతవరకు తెలియలేదు.

రషియా ముఖ్యపట్టణముగు వెట్టోగ్రాడ్ నగరము
నందలి ప్రతీకవలెభవలందగును రషియనులకు గొప్పవిజ
యము కలిగినదని తెలియజేయుచున్నారు. కాని ఈ విజయ
మును గూర్చి విశ్రుతులగు వర్తమానములు వచ్చువరకు ప్రక
టించవద్దని మిలిటరీ అధికారులు అనుచున్నారు.

స్వయంచేయని నాలుగు జర్మను ఫిరంగులు గషియనులకు
చిక్కినవి. ఈ ఫిరంగిగుండు రెండుమైళ్లకు మించిపోదు.
ఈగుండు పాడువాసన పొగను విసరతముగ పుట్టించును.

అమెరికనుల సానుభూతిని సంపాదించుట

జర్మనీ నాశనము కాగూడదు.

కలకత్తా నవంబరు 26:— నేడు లండనునుండి స్టేట్సు
మెంట్ ప్రతీకకు ఈక్రింది టెల్లిగ్రాము వచ్చినది:— జర్మనీని
నశంపజేయుట తగదనియు, జర్మనీవారి రాజసమును అణగ
ద్రొక్కవలె ననియు, మిత్రమండలివారు క్రమియనుల రాజస
మును తల ఎత్తకుండ చేయుటకే యుద్ధము చేయుచున్నారను
విషయమును ఇంగ్లండు ప్రపంచముకు తెలుప వలయునని
అమెరికనులు కోరుచున్నట్లు అమెరికా రాజధాని యగు
వాషింగ్టన్ నగరములోని ట్రెయ్యునరీఫరి తెలుపుచున్నాడు.

రషియావారి విజయము

కలకత్తా నవంబరు 26:— మొన్న ఆదివారమునాడు
లండను ట్రెయ్యునరీకలో కర్నల్ మాడ్ గారు ఇట్లు వ్రాసిరి:—
రషియనులు పోలాండులో గొప్ప విజయమును పొందుపత్తు
మున జర్మనీలోని నెరీసియారాష్ట్రముమీద రషియనులు సుల
భముగ దండెత్తవచ్చును. దీనితో జర్మనీవారికి అస్సపట్టుడు.
అప్పుపుట్టకపోతే అపజయము నిశ్చయము.

బొంబాయి రాజధాని ఆస్పత్రి

హిందూదేశపునైపుల ఉపయోగము.

బొంబాయి నవంబరు 26:— బొంబాయి యుద్ధాధివారు
దెబ్బలుతినిన 500 హిందూదేశపు నైపులకు వసతియుండు
ఆస్పత్రిని స్థాపించెనను దొరతనము వారిందుకు ఒప్పుకొనిరి.

ఈఆస్పత్రికగు అన్ని ఖర్చులను బొంబాయి సింధురాష్ట్ర
యధాధిపతుల వారు భరింతురు. ఇదిబహుశః ఈజిప్టులో
మిలిటరీ అధికారులు సిఫార్సుచేయు మరియొక, సలము
లోనో పెట్టబడును. ఈఆస్పత్రిలో 12 గురు మిలిటరీ మెడి
కలు ఆఫీసులుండును. ఇంకొక కొందరిని ఇండియా
గవర్నమెంటువారు బంపుదురు. చక్క గ తరి ఫీ తు
అయిన ఉపచారిణులు, 15, సము అసిస్టెంటునర్సులు 20
స్ట్రోలరేవిరులు, వంటచేయువారు, జవానులు మున్నగునాక
రులు 140 మంది యుండురు. ఐ. ఎం ఎస్. ఆఫీసులకువలె
నే తక్కినవారికి జీతము ముట్టుకు, ఆస్పత్రికగు ఖర్చులు బొం
యి యుద్ధాధిపతియొద్ద ముద్దాధి వారు భరించుదురు బొంబాయి
యుద్ధాధివారి రాటుచేయు కమిటీవారు దీనిపై అధికా
రము కలిగియుండురు. బొంబాయిలోని సెయంటు అంటులెన్సు
సంఘమువారు కూడ దీనికి తగిన సహాయము చేయుదురని
తెలియుచున్నది.

పార్సీమూసనష్టాభియోగము.

బొంబాయి నవంబరు 26:— ఇరానీసంఘమునకు ప్రెసి
డెంటుగనున్న హెచ్చి. జేభాబ్బాగారును, దీని కార్యాదర్శ
లలో నొకరుగ పి. ఏవాడియాగారును మానవత్వము కలింగిం
చినందునకై జే మే జమీను పత్రికాసంపాదకులగు పి జే
మాట్లనుగారి పత్తిమున ప్రివెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు ఆస్ట్రుగారి
యెదుట రెండు దరఖాస్తులు చేయబడినవి. వీరిద్దరు మీదనున్న
లులారీచేయుటకును, విచారణ జేమే జమీను పత్రికమీద
కేసులో తీర్పుచెప్పిన తరువాత జరుపుటకును, న్యాయాధికారి
ఉత్తరువుచేసిరి

పైనికోర్కొగల జీతములు

లండను నవంబరు 26:— ఇదివరకు పైనికోర్కొగలకు
జీతములుతక్కువుగనున్నవి. ఇందువలననే చాలమంది గవర్నమెం
టువారి యితర డిపార్టుమెంటులలో ప్రవేశించుచున్నారు
ఇప్పుడు వీరిజీతములువృద్ధి చేయబడుటవలన చాలమంది ఉద్యో
గులు సేవలో చేరవచ్చును.

కోర్టు వ్యవహారములు.

(మదరాసు హైకోర్టు.)

[న్యాయమూర్తులు: పదాధికార్యుడు, హాసే గారులు]

నీటివిషయమై వివాదము

రంగాచారం కరణమువాది. నూజివీడు వెంకటేశ్వరరావు
పంతులు ప్రతివాది ప్రతివాదికలూపుటమీద దారు గారితో వాది
చేసికొనినయేర్పాటు మేరకు ప్రతివాది తాలూకరంగాచారం గ్రా
మములోని రెండుగుంటలనుండి నీటి సుపయోగించుకొనుటకు
తనకుగలహక్కును నిరపరమకొనుటకును, అనీటి యపయో
గమున కడ్డమురాకుండ ప్రతివాదిని అడ్డుపెట్టుటకును ప్రార్థిం
చుచు వాది వాదనా తెచ్చెను. తనపూర్వీకునితో చేసికొనబడిన
యేర్పాటునకు తాను బద్ధుడుకానని ప్రతివాది వాదము. క్రింది
కోర్టులు రెండును వాదివాదనా ప్రోసీవేసినవి. అందుమీద
వాది కృష్ణాజిల్లా కోర్టువారిచే నై హైకోర్టుకు రెండవఅప్పీ
లుపెట్టుకొనెను. న్యాయమూర్తులు వాదప్రతివాదములను
విని, క్రిందికోర్టుల ఖర్చులతోడ, వాదికి అనుకూలముగ తీర్పు
చెప్పి క్రిందికోర్టుల తీర్పులను రద్దుపరచిరి.

పోలీసు కోర్టులు.

ఎగూరు.

ఈ నెల 10వ తేదీన ఎలెక్ట్రిక్ లియేటులలో గలభా
జరిగించినందులకని రహిమాత్ సాహెబును వర్తకుడును,
హుస్సేన్ అను మెడికల్ విద్యార్థియు చార్జి చేయబడిన
రే, రామానుజంశెట్టి సప్టర్ హుస్సేన్ సాహెబు గారుల
దెంచికోర్టులో విచారణ జరగెను. మేజిస్ట్రేటు ముద్దయలకు
చెరి 5 రూపాయలు జరిమానా విధించిరిగాని వక్కిలు కుప్ప
రావుగారి యాశేషణమీద జరిమానాలు రద్దుకాబడి, కేసు
మేజిస్ట్రేటు కొమియేడ్ గారి విచారణకు పంపబడెను. మొన్నటి
దినము దీని విచారణకు భూనుకొనునప్పటికి ఆదెంచికోర్టు
ప్రెసిడెంటు రే గారు ఇతర మేజిస్ట్రేటుల నిర్దేశతో ఆలో
చించకయే నై జరిమానాలు విధించిరగాన, అది ఆదెంచికోర్టు
తీర్పుగ పరిగణింపబడుటకు నీలులేదని పోలీసు ప్రాసీక్యూ
టరు ఇన్స్పెక్టరుగారు విన్నవించగా తీర్పురయ్యున్నదా
యని విచారించుచు దెంచి మేజిస్ట్రేటుకు వ్రాయుట కుత్తరు
వొసగి కేసువిచారణను నై నెల 9 వ తేదీకి ఆపియించిరి

THE GREAT EUROPEAN WAR.

Inactivity on the one side and Rout on the Other is the day's lot of Germany.

(REUTER'S AGENCY.)

GREAT BRITAIN.

Indian Wounded.

Gifts from the King and Queen.

LONDON, November 25.
The King and Queen have sent gifts of clothes, cigarettes and walking-sticks to the Indian wounded in the New Forest.

PIPER FINDLATER RE-ENLISTS.

LONDON, November 25.
Piper Findlater of Dargai fame has re-enlisted.

The New Army.

Pay for Officers.

LONDON, November 26.
It is generally felt that the new Army pay will increase the supply of officers from desirable classes hitherto attracted by the superior inducements of civil employment.

A Havildar Awarded the Victoria Cross.

LONDON, November 26.
The "Times" states that the first Indian to win the Victoria Cross is Havildar Ganga Singh of 57th Wilde's Rifles. He was the sole survivor of sixteen Indians after a hand-to-hand fight in the trenches. The Havildar killed eleven Germans and was left for dead. He had five wounds.

LONDON, November 26.
The announcement that the Victoria Cross had been awarded to Havildar Ganga Singh appears in a Boulogne telegram to the "Times". It lacks confirmation as yet.

THE INDIAN FUND.

LONDON, November 26.
It is officially announced that the Indian Fund amounts to 92,000 sterling. The Fund also provides five-hundred pairs of wet resting boots. Numerous contributions have been received from India.

The British Raid.

Further Details.

PARIS, November 26.
Details of the aeroplane raid at Friedrichshafen show that the bombs completely wrecked the only workshops equipped with indispensable tools and machinery for the repair of airships. The raid caused a panic in yards. Commander Babington and Lieut. Sippe returned and alighted within a few hundred yards of each other three hours after their departure. Commander Brigos was not seriously wounded. The three aviators have been awarded the Legion of Honour.

British Battleship Blown up.

LONDON, November 26.
Mr. Churchill announces that H. M. Battleship "Bulwark" has been blown up at Sheerness. Only twelve men were saved out of seven or eight hundred.

Fight in Western Theatre.

Proclamation in Hindustani.

LONDON, November 25.
The Press Bureau publishes the following from the Headquarters Eye-witness:—"News of the destruction of the 'Emden' caused immense satisfaction in all ranks. In one place, where the opposing trenches were close, the news was greeted with cheers and passed on with comments to the enemy with the result that the trench was fired on heavily. The eye-witness emphasizes that the artillery never ceases. Scores of lives have been lost on days which have been described as uneventful.

He mentions a silent gun used by the Germans. It may be pneumatic or worked mechanically. There is no report and no sound as the projectile travels. The first notice is detonation. Hitherto it has done no damage. Prisoners on a captured aeroplane have been found to be furnished with proclamations in Hindustani recommending the Indian troops to desert.

British Casualties.

Killed.

LONDON, November 25.
Sherwood Foresters. Lieut. Macl. P. Dinorth. Cannought Rangers Lieut. G. Aabbott Royal Irish. Lieut. C. Crymbie. Fourth Hussars. Lieut. A. Schuster. Leicesters and Second Lieut. Wateridge.

Maharajah of Idar Interviewed.

LONDON, November 25.
The Maharajah of Idar, interviewed in Cairo, said:—"India wants to do her duty. She knows her duty is to fight for the Emperor's beside the troops. We first heard that India's contribution was to be a hundred thousand native troops. We now learn that two hundred thousand will go. We are glad to hear this. There are many men in India who are heart-broken at being left behind. If the Emperor asks for one, two, or three millions our pride will be greater. If the Emperor wishes an army as large as the Tsar's India will furnish men. Everything we have is Britain's because Britain is fighting for world civilisation and the life of a small State like gallant Belgium.

FRANCE.

Progress of the War.

PARIS.—This afternoon's Communique says:—"That no important action occurred yesterday. The cannonade in the north diminished in intensity. There have been no infantry attacks against us. We made slight progress at certain points. Bombardment continued in the Arras region. The enemy made completely abortive attack at Missy and sustained serious losses. We progressed westward of Sowain. Calm prevailed in Argonne, Woivre Lorraine and Vosges. Snow has fallen in abundance especially on the heights in Vosges.

RUSSIA.

The Battle in Poland.

Considerable Russian Successes.

PETROGRAD, November 26.
An Official Communique chronicles the Russian success in Poland and Galicia and captures of prisoners and guns.

The Russians have entered Hungary.

The communique says fighting in the neighbourhood of Lodz continued. The masses of Germans who on 10th November invaded the region of Strykow, Brzeziny, Koluzka, Lygow and Luszyn are now under Russian pressure making supreme efforts to cut away north. The broken units are wandering south of Koluzka. We have captured prisoners, heavy guns and field guns.

The operations at Lowick went in our favour and we have obtained a manifest advantage in the fighting around Gzenstoechowa and Cracow.

Invasion of Hungary.

Our troops beyond the Carpathians are enveloping considerable forces of Austrians in the neighbourhood of Mezeo and Laborez. Here we have captured a General, forty officers, 3,500 soldiers, machine guns and three trains. We have occupied the town of Kownona near the mouth of the passes which lead to the plain of Hungary.

Great Russian Victory.

An Army Corps Captured.

PETROGRAD, November 26.—(3-40 P.M.)
The "Bourse Gazette" says that forty-eight trains have been despatched to bring prisoners who have been captured near Lodz. Their accommodation is approximately that for a complete Army Corps. It appears that at least one Army Corps succeeded in piercing the Russians and got to their rear but when the Russian counter-stroke was delivered the Germans found themselves caught surrounded and helpless. It is not known yet whether one or two Army Corps have been captured.

All Correspondents in Petrograd indicate that the Russian success has been very great but the Military authorities deprecate the publication of incomplete statements.

TELEGRAMS.

Four noiseless German trench mortars have been captured in Russia. Their extreme range is two miles. They cause extremely noxious flames and prove to be not pneumatic but worked by special mechanism.

German Advance Checked.

A Pioneer Cable.

ALLAHABAD, November 26.
The "Pioneer's" London Correspondent cables:—"The Russians inflicted a heavy check on the German advance and captured a brigade and half of infantry and some guns. The Germans are on bad ground and their supplies are hampered by the roads having been torn up in their former retreat. New formations are being raised from among the broken battalions to whom fresh reservists are being added.

Russian Success Confirmed.

Tsar's Visit to the Wounded.

LAHORE, November 26.
The following are the 'Civil and Military Gazette's' cables: London 24th November.—Unofficial reports of Russian success in Poland are partly confirmed by the statement the Tsar made to the wounded when visiting hospital yesterday. The "Morning Post's" Correspondent at Petrograd reports a considerable Russian success further south.

German Army Split.

Out Flanked on Both Sides.

LONDON, November 25.
The "Times" Correspondent at Petrograd says that the German Army between the Vistula and Warta numbered 400,000, one part being diverted northward, the other southward. Apparently the Russians got behind both of them and inflicted great losses.

Germans Completely Routed in Poland.

LONDON, November 26.
Everything points to the overthrow of German armies operating in Poland. The situation regarding the fighting between Vistula and Warta is summed up in a telegram from a good Russian source:—"The rout is complete".

RUSSIAN VICTORY.

Means Complete German Paralysis.

CALCUTTA, November 25.
Colonel Mande in an article in the Sunday "Times" expresses the opinion that if the Russians won a great victory in Poland the effective invasion of Silesia will follow and the German credit will absolutely collapse with the consequence of complete paralysis.

TURKEY.

DESERTION BY TURKISH TROOPS.

CAIRO.—Refugees from Asia Minor say that sixty percent. of Diarbekir and sixty percent. of Kharput divisions of the Eleventh Turkish Army Corps have deserted objecting to fight Russians.

Rout of the Turks.

By the Russian Army.

PETROGRAD, November 26.
An Official statement says the Russians continued the pursuit of the main body of defeated Turks in the direction of Erzerum capturing many prisoners and munitions. The roads are littered with frozen corpses. The Turks are apparently hurrying to the shelter of the forts of Erzerum and Devedornow.

Occupation of Basrah.

"Times" Opinion.

ALLAHABAD, November 26.
The "Pioneer's", London Correspondent cables:—"The "Times" describes the capture of Basrah only 17 days from the declaration of war as a feat reflecting extraordinary credit on the Government and the Army of India.

GERMANY.

German Activity.

To Protect Their Country.

LONDON, November 25.
The Dantes report that the Germans are feverishly fortifying the line of entrenchments protecting the Kiel Canal and pouring troops into Schleswig-Holstein.

TELEGRAMS.

GERMAN DESTROYER RAMMED.

German Admission.

LONDON, November 26.

German wireless news confirms ramming of German destroyer in the Sound and admits that she was badly damaged.

Canvassing for American Sympathy.

America Opposed to Crushing Germany.

CALCUTTA, November 26.

A special cable to the "Statesman" dated London 26th November says:—The Washington correspondent of the "Times" telegraphs that the Germans are again attempting to secure American sympathy by discussing prospects of peace. Mr. Jacob Schiff, the leading German American banker urges the Press to stimulate public opinion in favour of a rational settlement. The "Times" correspondent says that American opinion is opposed to the idea of crushing Germany and he emphasises the importance that Great Britain should make it clear that the Allies are not fighting for the destruction of the German people but are determined to crush Russian Militarism.

BELGIUM.

The German Troops.

Transference of Forces.

LONDON, November 26.

A message from the north of France to the "Times" says that there are only sufficient Germans now on the Yser to prevent the Allied offensive. In the flooded area the troops have been transferred almost entirely to the Lille district.

Bombardment of Zeebrugge.

Naval Staff's Quarters Destroyed.

LONDON, November 26.

Refugees from Zeebrugge who have arrived in Holland report that the first shell from the British Warships exploded among the Germans who were working on the submarines killing seventeen of them. The German Naval Staff was quartered in the Palace Hotel which was destroyed.

BULGARIA.

The Bulgarian Attitude.

Negotiations for Intervention.

LONDON, November 26.

Pourparlers are proceeding aiming at a new equilibrium in the Balkans. It is understood that Serbia on the advice of the Entente Powers is willing to make territorial concessions to Bulgaria.

The Bulgarian premier Dr. Rudoslawoff in a statement in the Sobranje insisted on the maintenance of Bulgarian neutrality. Great importance is attached in Sofia to the visits paid to Dr. Radoslavoff by the ministers of the Triple Entente.

German Scheme for Naval Base Foiled.

Sluices and Power Station Destroyed.

LONDON, November 25,

According to Dutch correspondents the British bombardment has thwarted the German scheme to make Zeebrugge a naval base. The bombardment has destroyed sluices and set on fire a power station and factory.

Railway Destroyed.

The Germans attempted to remove to Bruges stores, including hydrogen apparatus for Zeppelins but a section of the Railway was destroyed by shells.

Fate of Six Submarines Unknown.

The fate of six submarines, reported to have been assembled at Zeebrugge, is unknown.

UNITED STATES.

CHRISTMAS GIFTS FROM AMERICA.

To the Combatants Children.

LONDON, November 25.

The American "Santa Claus" ship Jason received an official welcome at Plymouth this afternoon. She has brought twelve hundred tons of Christmas gift, for the children of the combatants. She proceeds later to Marseilles and other ports.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

The Rigours of the Campaign.

Indians Lending Better Than Any One Else.

DELHI, November 26

The Secretary of state has communicated the following message from a responsible quarter to the Viceroy:—

TELEGRAMS.

The weather turned cold and wet culminating in snow. Everything is being done to mitigate the rigours of life in trenches which is the extreme test of soldierly fortitude. It should be remembered that British Expeditionary Forces of which Indian Expeditionary Force is a part only relatively occupy a small portion of the total line of the Allies. Indians have joined their British comrades in the hard work of trenching, sapping, patrol work and hand to hand fighting and proved themselves as was expected fully equal to the difficulties of the campaign repelling the German attacks of the past fortnight, or where a trench happened to be temporarily lost recapturing it with bayonet. The Indians soon realised the character and objects of trench warfare and opportunities which it gives for patrol work in which the Indian excels. All classes have shown great aptitude for the new kind of warfare. Despite the inevitable hardships there are no complaints. The average health of the Indians is even better than that of the English and their morale is splendid. Some Regiment placed in reserve for well-earned rest were recently visited by General Willcocks and so far from being exhausted or dispirited they received him with the most unforgettable enthusiasm.

Another Cable.

DELHI, November 26.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated the 25th November.

Ground Gained.

Although there are rumours from various quarters of gathering for another grand attack on the Franco-Belgian front there is nothing in the official report to suggest such a development. A French official communication says in a general way the situation has undergone no change and intermittent cannonade is less violent than on the previous day. Ground has been gained by the French in the region of Four de Paris.

Zeebrugge Bombarded.

The British Admiralty reports that all points of military significance in Zeebrugge were subjected to severe bombardment by two British battleships and German dairies were captured.

Hell Opened.

Referring to the artillery fire of the Allies the dairies say the fire was so terrible that one could imagine that hell was pouring fire out of a thousand craters. The village the Germans occupied is in ruin and like a slaughter house there being dead horses, bodies of men torn to bits, pools of blood, all a picture of horror. The shooting of the English Artillery is marvellous. They get right range and direction of every shot. The Indian Corps has gallantly retaken some trenches which had been lost and has captured 3 German officers and 100 men, one motor and three machine guns.

News from Russia.

News from Russia thought indefinite continues to corroborate facts that Germans are checked in Poland. A Russian official communication says favourable news continues to arrive from the whole front. In the district of Wlolan 10 miles from the frontier of Silesia new German forces are stated to be forming.

A Russian official communication says in the direction of Brezerum the enemy was overthrown along the whole front and driven back in precipitate retreat. He is being vigorously pursued.

Bikaner Camel's Work.

Reports from Cairo say that 20 men of Bikaner Camel Corps and 20 Egyptian camels the whole under Captain Chape petrolling between Bir El Nus and Gatia encountered superior force and suffered a loss of 14 killed and 3 wounded while inflicting greater losses on the enemy.

American Enlistment.

The Canadian Minister of Militia states 1,00,000 Americans offered to enlist in Canada for service in Europe but their enlistment is impossible.

Hopeless German Efforts.

A French Military Journal summarising the position during the last six weeks says that formidable German effort first to turn our left and then to pierce it failed. Orders found on officers killed or wounded prove that Germans had planned a decisive action in order to achieve definite result in the Western Theatre of war before turning against the adversaries in the East. German losses amounted to certainly more than 12,00,000 men.

Killing the Refugees.

A fragment of a German torpedo found among the wreckage of a French merchant vessel sunk on 26th October shows that the vessel was torpedoed by a German submarine and the Germans were thus guilty of deliberately destroying in broad day light a defenceless passenger ship full of refugees with very large proportions of woman and children.

The War Funds.

Maharaja of Balrampur's Offer.

ALLAHABAD, November 26.

The "Pioneer" understands:—The Maharaja of Balrampur has promised a donation of Rs. 5,000 a month during the period the war lasts.

The Foreigners' Ordinance.

Licences to Aliens.

DELHI, November 26.

A "Gazette extraordinary" lays down rules for the granting of licences under the recently issued Hostile Foreigners trading order. In order to obtain a licence a firm or Company must be registered in the British Empire. It must also be unconnected with trade with an enemy's

TELEGRAMS.

country and may not have any hostile foreigner on its directorate or more than one third of its issued share capital held by or on behalf of subjects of an enemy's state.

CALCUTTA.

The Calcutta Bomb Outrage.

CALCUTTA, November 26

Of the police officers who were killed at last evening's bomb outrage in Calcutta, Head Constable Ramkhan Singh was one of the men that was rewarded Rs. 750 each in connection with the murder of Inspector Nripendra Nath Ghose in Calcutta in January last. Another police officer who was seriously injured yesterday is Monodutt Pandey who took a prominent part in arresting Nirmal Chandra Roy who was accused of the murder of Inspector Ghose and was subsequently discharged.

A Political Suspect Found Over.

CALCUTTA, November 26.

Mr. Camell, Second Presidency Magistrate, yesterday convicted Bishir Kumar Guha, a political suspect, under section 109 Criminal procedure Code. The Magistrate found that the accused had been associated with persons convicted in a political case and members of the Laccia Anusilan Samiti, a dangerous anarchical association which was suppressed by Government in 1908. Bishir was directed to execute a bond for Rs. 1000 with two sureties of Rs. 500 to be of good behaviour for ten months.

DECEIVING THE VILLAGERS.

Village Officials Sentenced.

CALCUTTA, November 26.

Some Panchayats and Chowkidars of the village Tikrih were convicted under section 420 (cheating) for extorting money from villagers saying that the Government had asked them to enlist soldiers for the war but that anybody paying money could be excluded. The trying Magistrate sentenced each of the accused to four months rigorous imprisonment. Similar other cases are pending.

Coroner's Inquest on the Dead Constable.

CALCUTTA, November 26.

To-day Mr. F. K. Dobbin, Coroner, held an inquest in connection with the death of the head constable Ramkhan Singh, victim of last night's bomb outrage. In the report of the Police, read out by the Coroner, it was stated that as soon as the first bomb had been thrown at the outer room of Deputy Superintendent Chatterjee, Ramkhan started with his revolver in pursuit and fired a shot at some persons hovering about. Hardy had he done so, when he was shot at, and immediately after, a second bomb was thrown which exploded and killed him on the spot, making a gaping wound, in which were found seven pieces, of ironwire and small metal pieces. Altogether there were seven wounds on his person at the back and sides. The one at the waist proved fatal. The Coroner and the jury viewed the body at the Morgue and ordered it to be cremated. Further inquiry will be held on the 2nd proximo.

BOMBAY

A Parsi Defamation Case.

BOMBAY, November 26.

Before Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate, two applications were made to-day on behalf of Mr. P. J. Murzaban, Editor of "Jam-e-Jamshed", charging Messrs. H. J. Bhabha and P. A. Wadia, President and one of the Secretaries of the Iranian Association, respectively, with defamation. His Worship ordered notices to be issued on both the cases returnable only after the case against the "Jam-e-Jamshed" had been decided.

The Bombay Presidency Hospital.

Suitable Arrangements Made.

BOMBAY, November 26.

The offer of the Committee of the Bombay Presidency Branch of the Imperial Indian War Relief Fund to provide a 500 bed hospital for Indian troops at the front has been accepted and measures are in progress for the organisation of this hospital which under the title of Bombay Presidency Hospital will be entirely equipped and staffed and maintained from the Bombay Presidency including Sind and will be located probably in some convenient base in Egypt or elsewhere which Military authorities determine to be most desirable for the purpose. The personnel of the hospital will consist of 12 commissioned medical officers of whom 3, it is anticipated, will be placed at the disposal of the hospital administration by the Government of India leaving 9 posts open for volunteers; 15 fully trained nurses, 20 Sub-Assistant Surgeons and hospital establishment consisting of nearly 142 men as writers, storekeepers, army bearers, corps bearers, cooks, orderlies and menials. It is hoped that qualified medical men who are appointed to medical staff will be granted local rank and allowance as Commissioned Officers of the I. M. S. The expenditure incurred by the hospital will be entirely defrayed by the Bombay Presidency branch of the Imperial Fund in collaboration with the women's branch and its general administration will be under the control of the special sub-committee appointed by the Administrative Committee of the Fund. It is understood that the Bombay Presidency centre of the St. Johns Ambulance Association will also co-operate in the undertaking.

TELEGRAMS.

INDIAN IMPORTS.

Tariff Valuations.

BOMBAY, November 26.

On the suggestion of the Bombay Chamber of Commerce the Government of India recently asked various Chambers of Commerce and interested Associations their opinion regarding the tariff valuation of the goods imported into this country. The various Chambers were practically unanimous in their opinion especially Bengal and Bombay Chambers and Indian Merchants Chamber and Bureau who stated that the system at present in vogue for assessing the market values of goods for purposes of tariff duty is rather hard and irritating as the importer is liable to be called upon to pay duty at a higher rate than is justified by the real invoice value of the same. The wholesale market value, Indian Chamber was of opinion, at present, includes the profits of three or four middlemen through whose hands cotton piecegoods frequently pass before they are placed in the market and the Chamber urged that duty should be levied on goods on their invoice value. The Committee of the Indian Chamber also expressed the opinion that in case of woollen piecegoods the present wholesale units of to five piece may be retained in case of superior and pure woollens which sell at more than Rs. 2 per yard, but that the whole unit in case of inferior woollens and half woollen goods should be fixed at not less than one case or package. The suggestion of the Chambers are before the Government of India, but it is understood that Government has accepted the opinion of the Indian Merchants Chamber with regard to wollen goods stated above and have given effect to it.

PUNJAB.

A Lahore Medical College.

A Press Communique.

LAHORE, November 26.

The following Press Communique has been issued:—

Certain newspapers recently referred to a rumour that the Lahore Medical College was about to be closed on account of the demands made on the professorial staff by the war. The Punjab Government has no intention of closing the College and has every hope that the necessity for doing so will not arise. Owing to the reversion to military duty of two of the Professors and the probable reversion in the very near future of two more it has been necessary to combine separate chairs in several instances but although this has thrown a considerable extra burden on the staff that remains it will not necessitate the closing of the College and unless further unforeseen demands are made for the services of the staff the College will remain open during the war. The professorial staff in the higher grade at present consists of the Principal, professor of medicine Lieut-Col. Sutherland, Professor of materia medica and Physician Lieut-Col. Melville, Professor of surgery Captain Boot, Professor of Ophthalmic surgery Major Ainsworth, Professor of Anatomy and physiology Dr. Caleb, Professor of Pathology and Hygiene Major Forster, Obstetrics, Gynaecology and Forensic medicine Colonel Davidson. There has been no reduction in the Indian staff of lecturers and assistants to Professors and demonstrators. In fact the staff has already been strengthened on the recommendation of the committee of enquiry that sat in April last.

SOUTH INDIA.

LASCARS DESERT THEIR SHIP.

A Case in Calicut.

CALICUT, November 26.

Twenty deck lascars on board the S. S. "Glan Chatham" under the leadership of their serang Bava Achima struck work on the 19th instant and continued to do so till the 21st on which date they deserted the ship in a body on her arrival at Calicut. Captain Roc Pill of the ship immediately reported the matter to the Port Officer who lodged a complaint before Mr. V. P. Rao I. C. S., Additional District Magistrate who transferred the case for disposal to the file of the Town Magistrate. The prosecution evidence was closed the day before yesterday and the case remains posted for defence on Saturday next. The prosecution is conducted by Mr. T. V. Sundara Iyer B. A. B. L., High Court Vakil. It is stated that enormous loss had been sustained by the delay caused by their desertion. The steamer sailed for Tellicherry yesterday after replacing the strikers by fresh men from Madras. She accused are now on bail.

SIND

The Freight Market.

In Karachi.

KARACHI, November 26.

Karachi freight market report.—Freights quiet, little doing. London ready has been booked at 16-6 and Liverpool January at 17-6.

UNITED PROVINCES.

The Territorials.

A Welcome Dinner.

ALLAHABAD, November 26.

A welcome dinner to the Officers of the 5th Hampshire Regiment, and of 1st Devonshire Battery 4th Wessex Brigade R.F.A. was given at the Allahabad Club by the Club members on Tuesday evening. Sir James Me ton, Lieutenant-Governor presided. After the health of the

TELEGRAMS.

King had been drunk Sir James Meston in an appropriate speech proposed the toast of the guests of the evening which was accorded with musical honours. Lieut-Col. Talbot, Commanding 5th Hampshires, responded for the guests and speeches were also called for and delivered by Major-General May, commanding the Lucknow division, Sir George Knox and Mr. Ross—Aiston the last two as old residents expressing welcome on behalf of the station.

WEATHER REPORT.

SIMLA, November 26.

The weather has been dry everywhere but conditions remain unsettled over the North West India.

Sundera Ramayya's Case.

Bound Over For Rs. 200

BOMBAY, November 27.

The Third Presidency Magistrate Mr. Frank Oliveria yesterday disposed of a case in which the Bombay C.I.D. charged B. Sundera Ramayya, Telugu Brahmin, under section 108 criminal Procedure Code with distributing seditious leaflets entitled "Liberty the Divine Heritage of Man" which were proscribed by Government. The accused pleaded guilty to the charge and tendered a written apology. The Magistrate observed that accused know English very well and had known what its contents were. The accused was ordered to be bound over in a sum of Rs. 200, with one surety to be of good behaviour for one year.

The Victoria Cross.

BOMBAY, November 27.

In an editorial note the "Times of India" expresses satisfaction at the award of the Victoria cross to Havildar Ganga Sing of Wildes rifles. The paper says "It is the distinction of this award that it has never been cheapened as have been so many honours founded in foreign countries with a similar object. But we have no doubt that before the war is over other Indians will deservedly be decorated with it."

BOMBAY, November 27.

Mr. G. S. Hardy I. C. S., Assistant Collector of Customs Bombay, is appointed to be controller of hostile trading concerns in Bombay Presidency.

(Reuter.)

Earl Kitchener's Review.

Great German Losses.

LONDON, November 26.

In the Lords this afternoon Earl Kitchener reviewing the situation emphasised that the Germans had made no advance since he last addressed the House. The arrival of Indians had been of great assistance. Our losses were naturally heavy but they were slight compared with those of the enemy. His Lordship announced that we were in touch with the Turkish forces thirty miles east of Suez. Earl Kitchener added that the Government desired the people to have all the information that was possible without detriment to military interests.

The fall of Antwerp.

Referring to Antwerp Lord Kitchener said that the delay in the fall of the fortress just gave Sir John French time by a bold forward movement to prevent the Germans reaching the North Coast of France.

French's Army Eulogised

He eulogised the work of Sir John French's army which for a time was attacked by eleven German Corps and which afterwards defeated the Prussian Guards.

French Army Praised.

Earl Kitchener also paid a warm tribute to the fighting qualities of our French Allies.

Russian success.

His Lordship announced that the Russians had checked and defeated the Germans whose losses had been heavier than ever before.

An Accidental Explosion.

LONDON, November 27.

The disaster to "Bulwark" is attributed to accidental explosion while ammunition was being loaded.

The Loss of "Bulwark".

LONDON, November 26.

In the House of Commons Mr. Churchill said that a Vice-Admiral and a Rear-Admiral who were present reported that there was the internal magazine explosion on the "Bulwark" which sent the ship asunder. There was no upheaval of water. The Battleship had entirely disappeared when the smoke cleared. The loss did not affect the military position but Mr. Churchill regretted loss of life.

A Paris Bulletin.

LONDON, November 26.

PARIS. This evening's Communique says that complete calm prevails in Belgium. There have been cannonades in the Centre but no infantry attacks.

Nothing noteworthy occurred in Argonne. There has been slight engagement east of Verdun.

TELEGRAMS.

Bad German Strategy.

Cause of Defeat.

LONDON, November 26.

Petrograd. The German strategy astounded the Russians. The enemy intended to make simultaneous advance from North and South to seize Railway between Skier-Nieicz and Piotrkow and thus separate the Northern and southern Russian armies. Germans became sandwiched except on the West and their advance from Czensto failed. Their theories led them to disaster. They broke through and captured Oushky southeast of Lodz on Warsaw Vienna Railway but the gap was filled from the East. The Germans were surrounded and their main losses were sustained here. Further southward numbers of the enemy were cut off.

A Russian official Statement

LONDON, November 26.

PETROGRAD.—A Communique says the battle at Lodz continues to our advantage. The efforts of Germans are directed to facilitating the retreat of their various corps which having penetrated in the direction of Brizing are retiring in the region of Strykow under conditions very unfavourable to them. We are meeting with success on the Austrian front. We took eight thousand prisoners yesterday including two whole regiments with Commanders and Officers.

తెలంగాణనుండి యొక విశేషం యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—పురూరు 5, 6 సంవత్సరముల క్రింద మా పురమందు సాపింపబడిన కన్యకాపరమేశ్వరి హైస్కూలు దినదివాళివృద్ధి చెందుచు ప్రస్తుతము మిక్కిలి యాస్పత్త్యమందున్నది. ఒక గృహస్థు యాస్కూలు అభివృద్ధివిషయమై యరువదివేల రూపాయలు వెచ్చించుటకు సిద్ధముగా నున్నానని తెలిపినంత మాత్రముచేత కమిటీవారు వారికి యాస్కూలులపై సర్వాధికారమును యచ్చివేయుటకు అంగీకరించినది తెలియజేసినది. వాగ్ధర్మముచేయబడిన యరువదివేల రూపాయలు బహుస్వల్పము. ఎట్టివత్తముచేసినను భరింపగలిగిన ధనసంచయము గలిగి యుండవలెను కాని బహుస్వల్పమగు మొత్తముతో గొప్పపాఠశాలలు చక్కబడవు. కమిటీవారందరు ధనాధ్యక్షులగుటచేతను, దయాశూరులగుటచేతను ఏ సమయమునైనను ఎంత మొత్తమునను ప్రోత్సహించుదురు. అట్లుండ అధికారమంతయు ఒక్కచేతిలోనే ఉండుటయు ధారపోయుట కడగోచనీయము. ఒకవేళ సర్వాధికారమును పొందినవారు అలోచనసభ యొకటి నిర్మించినను, అందలివారిని నియమించుటయు, తప్పించుటయు వారిహాక్మే గాన అట్టిసభ నిరుపయోగమై యుండును. వారి తీర్మానంతరమున వారి వారసులు యాస్కూలును ప్రేమతో మాచెదరిని యెట్లుచెప్పుగలము? స్కూలువంటి సంస్థాపనలు కాశ్యతముగనుండుటకై మనము యత్నింపవలెను. స్కూలునుపాలించుట కమిటీవారికి ఒకవిధమగు బరువని తోచినయెడల వారు యొకకేదైన మరయొక కమిటీవారికి అప్పగించవలయును. మిక్కిలి సులభమగు మార్గము ఎద్దియన క్రీకన్యకాపరమేశ్వరి స్కూలు ధర్మకర్తలకు యాస్కూలు పాలనమును యచ్చివేయుటయే. సదరు ధర్మకర్తల చేతులలో సంవత్సరమునకు రు 5,000 వరకుండి వచ్చుచున్న రమరమి రెండువేలల విలువగల ఆస్తి చిక్కియున్నది. ఇంతయొకాక మామూలరూపమున రమరమి సంవత్సరమునకు రు 20,000 లు యాధర్మకర్తల వసూలుచేయుచున్నార. కాన యాధర్మకర్తలు స్కూలుపాలనము పుచ్చుకొనినయెడల సామ్య సులభముగ వసూలు చేయబడుటయేగాక స్కూలుకు కాశ్యతపు అధికారము క్రీకన్యకాపరమేశ్వరి కలూటముచే సమకూడును. 20,000 రూ. వెచ్చించునని, వాగ్ధర్మముచేసి సంకీర్ణము చేత, 40,000 రూ. విలువగల ఆస్తిని స్వాధీనముచేయుట తగదు.

ఆగత నాగత పరిజ్ఞాతృసంఘము.

జ్యోతికాస్మములో జాతకభాగమును దేశోపకారము కొరకు వ్యాపింపజేయుట ఈసంఘముయొక్క ముఖ్యభిప్రాయమైయున్నది.

వలయువారు. వారిజాతకముయొక్క సకలుగాని సరియైనజనకాలముగాని వ్రాసిపంపించవలెను. ఇందుకుగాను జాతకము పుట్టినది లగాయతు ఇప్పటివరకు జరిగినయావత్తుఫలములు అనగా జాతకునియొక్క రూపము, ధనము, భూమి, కళత్రము, సంతానము, ఉద్యోగము వస్త్రే రాలు వీనిలా ప్రత్యంశమువ్రాసి ఉచితముగా పంపబడును. ఇవన్నియు సరిగా బుజువిచ్చినయెడల నీసంఘముయొక్క ఖర్చులు క్రింద రు 500 వరకువలెను. అటు పిమ్మట ముం బజుగవోపు యావత్తుసంగతులు పూరా పరిశ్రమచేసి కాస్త్రసమృద్ధిగా వ్రాసి వేషబధును. మిక్కిలి త్వరగా కావలసినవారికి గత ఫలముతో 1 రూ|| కున్న అవిబుజువిచ్చినయెడల భావిఫలములు 4 రూ|| కున్న వి. పి. గావంపబడును. సామ్య ముందు పంపినవారికి ముందుగాని వి. పి. గాకోరువారికి తరువాతమున్న ఉచితముగా గోరువారికి అటుతరువాతమున్న క్రమముగా వ్రాసి పంపబడును. జనకాలము సరిగానుండవలెను. అట్లును వివరముగా వ్రాసిపంపింపవలెను. ఆకెళ్ళ వెంకటేశ్వర్తి,

గోపాలపురం. కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

కస్తూరి.

కస్తూరి ములకు, కలరాకు, పండ్లకి, బాలింతగోగములకు, వాతములకు, చిన్న పిల్లల జుట్టులకు వుట్టికి కస్తూరి యుపయోగ పడెన మండిన సర్వత్ర తెలిసియున్నది. వారి కస్తూరి బంగారము కన్న ప్రేమగలుగుటకేరెను నకసర సమయములందు దొరకుట గుర్తము. మా దీపాంబులకి కస్తూరియుం దితర పదార్థము వియును కేర్పబడవు ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనిన వారల కీవివరము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని పొసపోతు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

అమృతాంజనము దీప్తి, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. 6-7 తంబుసెట్టిపిడి, మదరాసు.

ప్రకటన.

నా తాలూకు స్త్రీలు బ్రతుకు పెట్టెలో ఉన్న టువంటి ఈ దిగున తప్పిలు దాఖలాబట్టలున్న రికార్డును ఈ నెల 11-11-1914 తేదీని బెజవాడ జిల్లా గవర్నరు పేటలోని నెం 5/257 రు గృహము లోనుంచి పగలు ఘనము 10 గంటలకు పెట్టెలో సహా చోరులచే సంగహింప బడినవి. ఇంతవరకు వాటి ఆచూకీ చిక్కలేదు. సదరుబట్టలున్న రికార్డును ఎవరికైనా దొరకిన యెడల గవర్నరు పేట లోని సదరు 5/257 నెంబరు ఇంటియజమానిగారి వరంగా ఒప్పగించిన వారికి రు 10-0-0 (పదిరూ పాయలు) బహుమతి ఇయ్యబడును.

పోయిన ఆస్తివివరం.

- 1 తెల్ల ఆల్పేకకోటు కొ. పి. అనివిలాసము ఉన్నది
1 తెల్ల జరిఉత్తరీయం. డిటో విలాసం గలది.
1 తెల్ల జరితలగడ్డ. డిటో విలాసం గలది.
1 రేకు దుప్పటి.

6 వినగడప దక్షిణపు వంటు గ్రామం తాలూకు న్న 1312, 13, 14, 16, 17, 18, ఫసలీల అమరకం తెక్కలు.

1 తాలూకాబోర్డు మీటింగుకు సంబంధించినవరు. ముఖ్యముగా పైరికార్డును తెచ్చి ఒప్పగించినను రు 10-0-0 లు (పదిరూపాయలు) బహుమతి ఇయ్యబడును.

కొత్తగుండ్ల పిచ్చయ్య

వినగడపదక్షిణపువంటు అందు కొత్తపల్లి యెట్టెట్టు ప్రాప్రయిటరు, గంపలగూడెం.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సంచికలు వెలువడినవి.)

ఇం దన్ని బేళముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0-0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును

వలయువారు :-

గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.,

చింతాడ్రెజేట, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.

చదువతగిన ప్రకటన.

కాసల్య, సురస్యతి, సులోచన చరిత్రలు రు 0-5-0
కలభాషిత - చంద్రలేఖ నవల 1-కి ,, 0-8-0
మద్రాసునస్యము 1-కేర రు 0-12-0; 5-కే ,, 3-8-0
పాతకాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకున.
N. V. & Son. 87, రామస్వామి వీధి, మదరాసు.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

యద్ధ ప్రియములను వెలుపుచు చిత్రముగ నుండును.

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం దీప్తివారి మాధుర్యాభ్యుచల మందులను గొనిన వారల నుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-3-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

పి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0 డజను 1-కి 3-8-0

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడును. మందుల కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

పండ్లపొడి

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0 డజను 1-కి 1-2-0

అమృతాంజనము డి పో,

109, ఫేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుసెట్టిపి డి, మదరాసు.

లీలావతీ నవలలు.

ఈనవలలు చరిత్రవిషయకములును మనోహరకథా కల్పితములునై 2 నెలల కొకటి చొ॥ ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందా దారులకు నవలలన్నియు చక్కని క్యాపికోబయిండు చేయబడి 100 పేజీలకు రు. 0.4-0 చొ॥ వి. పి.గా. సంపాదము. ప్రవేశరసుము రు 0-4-0 లు రాబట్టుబడును. ప్రతివాల్యము 400 పేజీలు మించనందున వెల రు 1-0-0 మించియుండదు. మేము ప్రచురించిన నవలలన్నియు గొనపాకే చందాదారులు.

వెలువడిననవలలు.

- (1) అశోకాంకర రు 0-2-0. (2) కృంగారకల్ప రు 0-10-0. (3) స్వర్ణమహా రు 1-0-0. (4) కారడ. రు 0-12-0. (5) హమీరకంఠం 0-1-0.

నోటు:- రసవంతములైన నవలలు వ్రాసిపంపువారికి 300 ప్రతు లుచితముగ నీయబడును.

అడ్రస్:- లీలావతీ నవలాసమాజము.

రాజమండ్రి; గోదావరి జిల్లా.

మదన కామేశ్వర తేహము.

20 తులముల డబ్బీ రు. 1-0-0.

దుర్బలుల పాలిటి వరప్రసాదము.

ఇదిమిక్కిలి పిచ్చవృద్ధిని, ధాతుప్రస్థిని, బలమును, కలిగించును, (2) మేహములు, నిక్కాళ్ల, పిచ్చుత్తుక, కుక్కనష్టము, అతిమాత్రమును ఖండించును, (3) రక్తమును కుభ్రపరిచి వృద్ధిబొందించును. (4) నరములకు సత్తువనిచ్చి యౌవనమునుభూరించును. (5) ఆరోగ్యమును, సంతానమును పొందగోరువారల కిదియే సమృద్ధిమగు టానిక్, అని చెప్పిన యోగ్యతా పత్రము లనేకములున్నవి. 2 డబ్బీలుచాలును, వెలమిగుల స్వల్పము.

పాలనుగంధితేహము:-రక్తములోకి శ్రేష్ఠమైనది. సహా మేహము, మేహములు, పొడలు, పుండ్లు, జిల, పొట్టురాలుట, యితరచర్మరోగములు, క్షీణనొప్పులు, రుక్మావము, మలబద్ధము మొదలగువాటను 4 డబ్బితో నిర్మూలముచేసి పరిశుద్ధమగు రక్తమునిచ్చి దేహపాటవములు హెచ్చించును. 20 తు. డబ్బీ రు 1-4-0 (4 డబ్బీ రు 4-8-0)

ఘనసారచండిని:-ఇది తెలుపు, పిరుపు, పసుపు మొదలగు అంటు (శక) రోగములను, మూత్రపుండుటను ప్రాదమును తక్షణమే మాన్పును. 2 డబ్బీలుచాలును. డబ్బీ రు 1-4-0,

మాకాట్లాగు ఉచితము, వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము. 5 రూ. వెబడిన ఆర్డరుకు రు 1-కి 0-2-0 కమిషన్ యిచ్చెద పి.పి.అండు.కో.ఆయుర్వేదసమాజం, బొంబాయి, గుంజిల్లా

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటినొప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనిగలిగి ఉండును. ఈ దంతచూరముతో పండ్లలోముట్టవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. ఒకసారి వాడి పరీక్షించి చూచుటకు యుక్తము. పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

క ఫ హ రి చూ ర్ణము

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బసము, కానవీనస తై త్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

అమృతాంజనం దిప్తి, నెం. 109, ఫేరిరోడ్డు బొంబాయి. 6 & 7, తంబుసెట్టిపిడి, మదరాసు.

Notice.

An Association of the old boys of the A. E. L. M. College has been recently started and it is proposed to celebrate the College day in January 1915. All those who were Students of the College for at least one term in the College classes or in the class mediately preceeding are deemed to be bers. Gentlemen are requested to writ present addresses to the under signe ensure personal invitations.

M. KALI

High C

రిజిస్టర్డ్ చేయబడిన "శకుంతలా" మోట్రాకులు పెరుగు సుగంధ తైలము.
 36 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. తపాల ఖర్చులు 0-3-0

కొంది చీలుకలు 6, కార్ నేవ్ బ్రాచి 1, శ్రుంగుడబ్బీ 1, అత్తరబిళ్ళ 1, వెరె 36 బహుమతులు యివ్వబడును.
 మార్చి నామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

స్వేన్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్ లో ఒకటి మొదలు అయినదక
 ట్రాండ్ వరకు చదువు బాలురకును, ఉపాధ్యాయులకును,
 ట్రయినింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యుపయోగ మైనది. ఇందు
 ఉను చతుర్ముఖములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్ముఖము
 లు, విషమ చతుర్ముఖములు, విషమకోణ సమచతుర్ముఖములు,
 ఐశుభుజములు, వీనియొక్క కైకాల్యములను కనుగొనుట,
 యామి కొలత మొదలైనవి, మాడిరెక్కలు అభ్యాసములను
 గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

(పతి ఉపాధ్యాయునివద్దను తప్పక యుండవలెను.

దీనివెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడణు పుస్తకముల విదాద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇయ్య
 ందును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రణీతము వెల రు. 0-8-0
 కలమువారు ఈక్రింది ఆడ్రెసునకు వాసి తెప్పించుకొనవలెను

కర్రా జోగియ్య టీచర్,

బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.

గోదావరి జిల్లా.

జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిషాస్త్ర విషయమై ఆశాలగోపాలము
 మలభముగా తెలుసుకొనుటకై మాచేయుద్రుంపించి
 ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయ
 ము మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును.
 గ్రంథము ధర్మసంహితములమీద సుందరముగా
 సచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్
 జిక్కున వాచే ధరించువది. పి.సి.గా పంపించబడును.

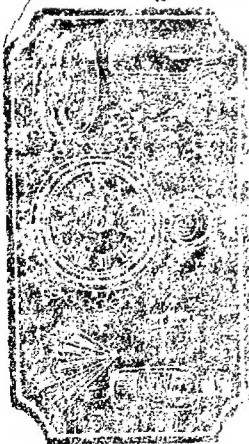
వలయువారు—

(16-11-14)

మ-రా-రా-శ్రీ దిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు
 గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేముళుజూరు ఆఫీసు
 నుబావిడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను

పాకెట్ రివర్ గాజ్.

దీని ప్రయోగము 6 బహుమతులతో రు 2-14-0 లు మాత్రమే.
 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బిల్లమైన లీవర్
 పనితో శీత శాశ్వతమైన యంత్ర
 సామానులతో తయారై యిచ్చ
 డే నాతనముగా వచ్చి యున్నది.
 కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుం
 డా సరియైన కాలక్రమము చూ
 సించు వాచి యిదియే; మిగుల
 నుండవలెను. దీని 3 బహుమ
 తులవివరం:— (1) వాణ్యమైన
 చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్త
 రు సీసా, (3) కర్పూరమైన
 ఉంగరము, (4) గడియారపు గొ
 జును, (5) వివిధమైన స్టీలుబిచ్చు
 (6) దిక్కులుచూపేడు కంబోడు.

రయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుట.
 వి. ఆర్. వెంకటేశ్వర అండు కంపెనీ,
 నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ నందు, మద్రాస్.

పోస్టేజి సహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే
 మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే
 గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
 స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
 అందుచెలిపి యున్నాము. కోరువారికి
 ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

రైడ్యకాశ్రీ మణికోకర్ గోవిందజ,
 ఆలంక నిగ్రహ ఖేషధాలయము,
 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆవ్వమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల
 "స్టాపు"లకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న
 చాకంపెనీ గొప్పదియై, నమ్మకమయినదియై నయ్యున్నది.
 ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభారతాచార
 లకు మిక్కిలి స్వల్పభరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.
 సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గమనింపుము.

నె 100 (detachable)
 (శీల్పముగల, శీల్పము
 లేని) 2 బర్లులు
 సహా యివ్వబడును.
 ఈరు బర్లులందరుగు
 ట్టి యుద్వోగియై
 లభకడు ముఖ్యము.
 టిక్ పెట్టె సహా రు 6

నెం 45, 48 రు సహా సహాగా తయారుచేయబడినవి.
 నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహా వెల రు 8.
 నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ విన్యసియై చెయి ఇముడు
 గలదియై, టిక్ పెట్టె సహా వెల రు. 8-8-0
 టి. ఎస్. పి. టి. 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు,
 వర్తకులకు ప్రత్యేకపుధరణ యివ్వబడును.

దిన పత్రిక

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.
 చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
 6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
 3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
 1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

మంచిసమయము! వేసవేలు ఖర్చుపడ్డనవి!! ముక దొరుకవు!!
 ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆ తల్లారాపట్టుమున
 కోర్కెని కోడండ్రప్రభాపము అను గ్రంథమొకటి ఇవారు.

మేలైన జపాక్ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున
 పస్తుతం ధరలు లోపించియున్నాము.
 వాచకులారా! శృంగారమున్న
 వాగ్గీతయున్నగుల మేలైన అసల్
 పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం
 దముకొరకు తెప్పించి విక్రయ చివరి
 పోగా మిగతొడ్డి పంచెలుమా తమ
 యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ,

ఆకుపచ్చ, కోజా, మేనువర్నం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫు
 నీయమైనవి, త్వరపడుడు.

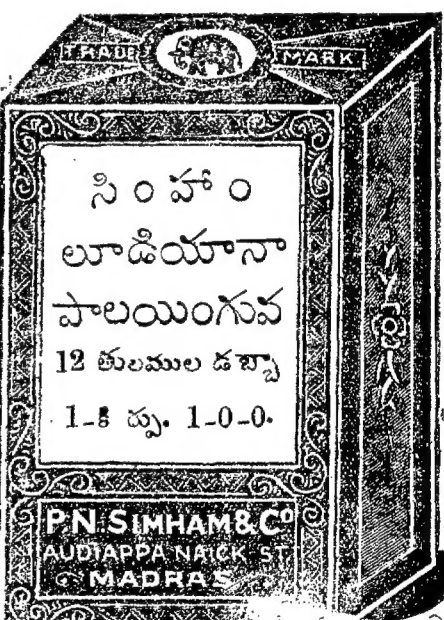
5 క్లీమారనిడివిన్ని 2 క్లీమార పెడల్పుగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0
 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-40

డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవారు.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
 3, కందపు మొదలివిధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

శ్రీరంగరాయవిజయము

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని నం
 తలివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడే దీనవలకు కథా
 నాయకుడు. కథాఅద్భుతము, రసవంతము. ప్రతి 1కి అణాలు 3
 పుస్తకము వలయువారు "యస్. వి. రంగారాయులు
 88 వరదా ముద్రియప్పక వీధి చెన్నపురి" అని వ్రాసి
 పుస్తకము వడయగలరు. (8-11-14)

పి. యక్. సింహ అండు కంపెనీ,
 26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాగ్గేయులకు డ్రెజింపబడిన అత్తరువయోగిలవలయును.
 మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడ
 యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పున్నములనుండి భూత్రా
 తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము లేర్పబడి
 లేదు. చేతిరుమాలు విడగాని, కోటువిడగాని కొన్ని
 జొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో కూడిన పూలతోట
 లోనే సూర్యస్పృష్టుండును. ఈ యద్భుతమైన వేయరకము
 పున్నములనుండి తయరబడిన అత్తరు ముక్క గువాననుల్లరిం
 చుటకయి ఆటోదిల్ బహారు ఇవ్వబడిన వివాదగ్రహన్న
 సాఫుకీపరు నడుగవలయును. వారితావున తేజని మాకు వ్రా
 యుడు. చిన్న బుడ్డి విలు 0-8-0, మధ్యతరగతివి 0-12-0,
 క్లీ మార్పుల తరగతి పెద్దదయిన బుడ్డి 2-0-0. ఈయత్తరు
 మరగచెట్టుబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్డులు డిలర్ 1-8
 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే ధరించవలయును.
 సోలు ఎజెంట్లు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రెగ్ కంపెనీ, కంపెనీ,
 155, బామా మసీదు, బొంబాయి.
 మదరాసు ఏజెంట్లు:—మహల్ పురుషోత్తం మూర్తి,
 నెం. 29, వై నాబాబు రోడ్డు, ప్రభురుబాబునగరానం, మదరాసు.